

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 82

29 жовтня 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 82 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
-----------------------------	----------

Аналітичний ракурс

Пальчук В.

Рішення Львівської обласної ради як зелене світло для видобування сланцевого газу на заході України	9
--	----------

Симоненко О.

Нові «Демократи» та їх перспективи в прогнозах аналітиків	25
--	-----------

Законодавча влада	31
--------------------------------	-----------

Виконавча влада	41
------------------------------	-----------

Політика	54
-----------------------	-----------

Економіка	62
------------------------	-----------

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	67
---	-----------

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Президент вшанував пам'ять воїнів, загиблих у Великій Вітчизняній війні

Президент України В. Янукович узяв участь у церемонії покладання квітів до могили Невідомого солдата з нагоди Дня визволення України від фашистських загарбників.

Глава держави разом з ветеранами Великої Вітчизняної війни вшанував пам'ять загиблих хвилиною мовчання.

Воїни роти Почесної варти на честь 69-ї річниці визволення України пройшли урочистим маршем і відсалютували залпами з особистої зброї.

Президент також віддав шану захисникам Вітчизни, імена яких викарбувані на алеї Воїнської слави: учасники церемонії поклали квіти до монументів тричі Героя Радянського Союзу І. Кожедуба, двічі Героя Радянського Союзу Ахмет-Хана Султана й Героя Радянського Союзу Г. Берегового.

В урочистостях також узяли участь Президенти України Л. Кравчук, Л. Кучма, В. Ющенко, Прем'єр-міністр М. Азаров, Голова Верховної Ради В. Рибак, голова Київської міської державної адміністрації О. Попов, члени Кабінету Міністрів (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2013. – 28.10*).

У Сочі відбулася зустріч Президента України В. Януковича з президентом Росії В. Путіним

27 жовтня у Сочі відбулася зустріч Президента України В. Януковича з президентом Російської Федерації В. Путіним.

За повідомленнями ЗМІ з посиланням на прес-службу В. Януковича, під час зустрічі президенти продовжили обговорення питань, порушених під час засідання Ради глав держав СНД у Мінську.

Нагадаємо, 25 жовтня В. Янукович, виступаючи на засіданні глав держав СНД у Мінську, запропонував сформувати постійно діючий консультативний формат «Україна – Європейський Союз – Митний союз». Також Президент України заявив, що вважає невірним говорити про те, що Україна повинна вибирати між західним і східним напрямками інтеграції. «У Мінську переговори були конструктивними, але президенти не домовилися, – розповіло “Сьогодні” джерело в керівництві Партії регіонів. – Однією з тем переговорів точно була ціна на газ, але невідомо, чи пов’язано це з питанням угоди у Вільнюсі, чи ні (президенти також можуть обговорювати газовий консорціум. – Авт.). Відомо тільки, що після Мінська знадобилася перерва, щоб пропрацювати нюанси з консультантами. Те, що знадобилася друга зустріч, говорить про реальність знаходження рішення, вигідного для обох». Джерело також прокоментувало ситуацію в парламенті щодо питання Ю. Тимошенко: «Компромісу не буде. Ми проголосуємо за свій варіант, опозиція за свій, але 226 ніхто не набере. Брюссель залишиться перед вибором: або підписувати без рішення цього питання, або не підписувати».

«Якщо виходити з того, що В. Путін вже змирився з думкою про підписання Україною Угоди з ЄС, то цілком логічно, що він намагається знайти шляхи подальшої взаємодії, – вважає політолог М. Погребинський. – А оскільки В. Янукович зацікавлений не розривати зв’язку з Росією, то залишається зробити висновок, що у нього є якась пропозиція, цікава як для України, так і для Росії. Яка саме? Україну, як відомо, цікавлять зниження ціни на газ і кредити, тому відповідь, швидше за все, пов’язана з газовою темою, що підтверджує і присутність Ю. Бойка в Мінську. Мабуть, ця пропозиція зацікавила і В. Путіна, оскільки він запропонував продовжити обговорення в Сочі».

«Для В. Путіна головне зараз – не входження України в МС, а непідписання Угоди у Вільнюсі, це його, так би мовити, програма-мінімум, – говорить політолог В. Карасев. – З іншого боку, і в Києві, думаю, цього не виключають – може трапитися, що у Вільнюсі нічого не відбудеться. Тому з обох

боків є ґрунт для обговорення якогось плану “Б” – як жити в умовах, коли саміт у Вільнюсі нічого не змінить. Це не означає відмови від підписання Угоди – це розгляд запасного варіанта».

Нагадаємо, В. Путін послідовно займає позицію, відповідно до якої приєднання України до Митного союзу в разі підписання нею Угоди про асоціацію з ЄС стане неможливим. Також російська сторона неодноразово наголошувала на відсутності підстав для перегляду укладених 2009 р. газових угод між Україною та Росією (*Сьогодні* (<http://www.segodnya.ua/politics/pnews/YAnukovich-v-Sochi-snova-govoril-s-Putinym-o-gaze-470840.html>). – 2013. – 28.10).

Президент В. Янукович узяв участь у засіданні Ради глав держав СНД

24–25 жовтня Президент України В. Янукович відвідав з робочим візитом Республіку Білорусь. У Мінську В. Янукович узяв участь у засіданні Вищої євразійської економічної ради на рівні глав держав. Зустріч відбулася в розширеному колі.

Перед початком засідання відбулася церемонія спільного фотографування Президентів.

Також Президент України В. Янукович узяв участь у засіданні Ради глав держав СНД.

Виступ Президента на засіданні Ради глав держав СНД у розширеному форматі

Шановний пане Голово! Шановні колеги!

Перш за все хочу висловити вдячність президентові Республіки Білорусь, шановному Олександру Григоровичу, за успішне головування Білорусі в Співдружності Незалежних Держав. На моє переконання, білоруська сторона зробила велику роботу в напрямі розширення взаємодії наших країн у рамках СНД на благо кожної людини.

Сьогодні ми прийняли рішення про те, що в наступному, 2014 р., у Співдружності Незалежних Держав головуватиме Україна. Ми перебираємо цю почесну місію у Республіки Білорусь, яка, взявши на себе головування в нинішньому році, надала Україні можливість зосередитися на роботі в рамках ОБСЄ.

Свою роботу, відповідно до концепції головування, ми плануємо спрямувати насамперед на забезпечення подальшого поступального розвитку Співдружності Незалежних Держав і зміцнення взаємовигідного співробітництва, що відповідає національним інтересам кожної держави-учасниці.

Діяльність України в цій якості будуватиметься на принципах наступності в реалізації прийнятих вищими органами СНД рішень, а також ініціатив, висунутих попередніми головуваннями.

Одним з пріоритетних напрямів роботи ми бачимо подальший розвиток торговельно-економічного співробітництва, яке має ґрунтуватися на положеннях Договору про зону вільної торгівлі та принципах Світової організації торгівлі. Цей договір, на наше переконання, має запрацювати на повну силу, а закладені в ньому механізми – стати реально діючими.

Слід сформувані всі необхідні умови для забезпечення рівноправної конкуренції, захисту прав власника та інвестора, зняти штучні бар'єри, які все ще мають місце і перешкоджають торговому та інноваційному співробітництву.

Важливо також, щоб на основі міжнародних норм і принципів, закладених у Договорі, запрацювали механізми розгляду спірних питань у торгівлі.

Наші зусилля також будуть спрямовані на підготовку до підписання угод про транзит трубопровідним транспортом, про торгівлю послугами, протоколу про поетапне скасування експортних мит. Очевидно, загальним інтересам наших країн відповідає і реалізація спільних проектів у науково-технічній та інноваційній сферах, енергетиці, транспорті, машинобудуванні, сільському господарстві.

Ми плануємо провести в Україні Інноваційний форум країн СНД, Міжнародну конференцію підприємств малого та середнього бізнесу, засідання Ради координаційної транспортної наради, Міждержавної ради з антимонопольної політики, Міждержавної ради зі співробітництва в науково-технічній та інноваційній сферах, ряд інших заходів.

Найважливішим аспектом взаємодії в рамках СНД Україна вважає енергетичну сферу. Насамперед це стосується розвитку співробітництва з питань транспортування енергоресурсів, забезпечення надійності їх постачань, вироблення зрозумілих і чітких принципів діяльності держав-учасниць на ринку енергоносіїв.

Необхідно розширювати взаємодію у сферах, пов'язаних з електропостачанням, зокрема в рамках налагодження системного діалогу між Електроенергетичною радою СНД і Європейським союзом електроенергетичної промисловості, а також поновними джерелами енергії.

З огляду на це, важливим вважаємо проведення ряду міжнародних конференцій, круглих столів, засідань органів галузевого співробітництва, зокрема Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої перспективам використання альтернативних і поновних джерел енергії, Науково-технічного форуму з питань розвитку атомної енергетики. Особливу увагу Україна як головуюча держава планує приділити культурно-гуманітарному співробітництву, подальшому розвитку Співдружності як універсального майданчика для міжкультурного діалогу та гуманітарної взаємодії.

У зв'язку з цим, на наш погляд, корисною є реалізація діючих програм Співдружності у сфері культурно-гуманітарного співробітництва. Крім того, ряд заходів, які ми плануємо провести в Україні, буде спрямований на розвиток туристичного потенціалу СНД.

Враховуючи, що 2014 р. пройде під девізом розвитку туризму в Співдружності, ми плануємо передбачити і провести в Україні Київський міжнародний туристичний форум, а також засідання Ради з туризму СНД.

Шановні колеги!

Хотів би привернути вашу увагу ще до деяких моментів.

Перше. Головування у СНД наступного року збігається зі знаменною для нашої держави датою – 200-річчям від дня народження видатного сина українського народу Т. Шевченка.

Культурно-мистецькі заходи, присвячені творчості Т. Шевченка, традиційно викликають великий інтерес у населення і широко відзначаються у країнах Співдружності, де з великою повагою і шаною ставляться до пам'яті Великого Кобзаря.

З огляду на це, логічним вважаємо проведення в Україні ІХ Форуму наукової та творчої інтелігенції держав-учасниць СНД, присвятивши його пам'яті і творчості Т. Шевченка.

Враховуючи, що життєвий шлях і творча доля Великого Кобзаря тісно пов'язані з багатьма державами Співдружності, ми очікуємо дієвої підтримки в організації та проведенні ювілейних заходів у державах СНД.

По-друге, окремий акцент у рамках головування України буде, безумовно, зроблено на проведенні заходів з підготовки до святкування 70-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

Сьогодні ми приймаємо рішення про оголошення 2015 р. Роком ветеранів Великої Вітчизняної війни.

Вважаю, що реалізація такої ініціативи – моральний обов'язок перед поколінням, яке винесло на своїх плечах усі тяготи воєнного лихоліття, і підтвердження нашої глибокої вдячності й турботи про ветеранів.

Для нашої держави підготовка до святкування чергового ювілею Перемоги має особливе значення, адже 2014 р. – рік 70-ї річниці визволення України від німецько-фашистських загарбників. Ця дата буде широко відзначатися в нашій країні. Уже сьогодні створено Оргкомітет, затверджено План заходів щодо посилення соціального захисту ветеранів, забезпечення гідних умов їхнього життя.

Враховуючи сказане, ми пропонуємо провести чергове засідання Ради глав держав наприкінці жовтня 2014 р. в Києві, приурочивши його до святкування 70-ї річниці визволення України від німецько-фашистських загарбників.

У всіх цих починаннях розраховую на активну підтримку наших партнерів, друзів по Співдружності.

Дякую за увагу!

(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2013. – 25.10).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

**В. Пальчук, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ,
канд. наук. із соц. комунікацій**

Рішення Львівської обласної ради як зелене світло для видобування сланцевого газу на заході України

Протягом поточного року точаться жваві дискусії навколо питання економічної, соціальної, правової та екологічної доцільності проведення масштабних робіт із промислового видобування сланцевого газу із застосуванням гідророзриву пластів на території України. Як відомо, переможцями конкурсу на розробку Олеської ділянки стала американська Chevron Ukraine B.V., Юзівської – англо-голландська Shell, Скіфської – консорціум на чолі з американською ExxonMobil (40 % оператор), Shell (35 %), австрійська OMV в особі румунської «дочки» Petrom (15 %) і НАК «Надра України» (10 %). Юзівська ділянка розташована в межах Харківської та Донецької областей, Олеська – Львівської та Івано-Франківської, Скіфська – глибоководний шельф Чорного моря. Англо-голландська Shell підписала операційну угоду з видобування сланцевого газу з українською компанією «Надра Юзівська». Сторони на умовах угоди про розподіл продукції будуть розробляти Юзівське родовище, запаси якого, за оцінками, становлять більше 4 трлн куб. Для порівняння, світове споживання газу становить, за різними оцінками, 3–3,3 трлн куб. за рік. Shell планує спрямувати на геолого-розвідувальні роботи

понад 500 млн дол., у цілому інвестиції компанії в проєкті оцінюються приблизно в 10 млрд дол.

У жовтні місяці поточного року епіцентром уваги громадськості щодо цього питання стало рішення депутатів Львівської обласної ради про погодження проєкту Угоди про розподіл вуглеводнів, які мають видобуватися в межах ділянки Олеська. 3 жовтня під час другого пленарного засідання IV сесії Львівської обласної ради депутати прийняли рішення «Про погодження проєкту Угоди про розподіл вуглеводнів, які видобуватимуться в межах ділянки Олеська, між державою Україна, компанією Chevron Ukraine B.V. та товариством із обмеженою відповідальністю «Надра Олеська»». Відповідно до цього рішення депутати погодили проєкт Угоди про розподіл вуглеводнів, які мають видобуватися в межах ділянки Олеська, а також визначили представників Львівської обласної ради до складу постійно діючої Міжвідомчої комісії з організації укладення та виконання угод про розподіл продукції.

Результат IV сесії Львівської обласної ради свідчить про те, що між урядом і деякими політичними силами в представницькому органі області досягнуто, поки що не відомого для більшого загалу громадян, компромісу з цього питання. Як відомо, представники більшості у Львівській обласній раді, зокрема ВО «Свобода», чинили опір щодо просування цього питання, посилаючись на екологічні загрози видобування сланцевого газу на території Львівщини. «Свобода» вимагала припинити «втручання будь-кого в надра області» без відповідної санкції місцевого органу самоврядування. З цією метою фракція й ініціювала звернення до Президента з проханням відновити конституційні права власності українського народу на надра, які надаються у користування. У документі вказується на те, що до складу міжвідомчої комісії з дослідження надр області мають входити представники органів місцевого самоврядування.

Що стосується позицій різних політичних сил у Львівській обласній раді під час голосування за проєкт Угоди про розподіл вуглеводнів, то вони неоднозначні у вирішенні питання можливості видобування сланцевого газу на території

Львівщини. Так, представники НРУ та «Батьківщини» запропонували, що рішення облради має вступити в дію після внесення змін у законодавство. «Свободівці» закликали відкласти та доопрацювати сланцеву угоду. «Регіонали» однозначно заявили про підтримку питання. Незважаючи на такий плюралізм позицій у поглядах між політичними силами, за рішення прийняти проект Угоди видобутку вуглеводнів на території Олеської площі проголосували 66 депутатів. За це рішення від опозиційних сил проголосували фракції УДАРу та «Батьківщини». Проти ухвалення цього рішення виступила фракція ВО «Свобода» в повному складі.

Народний депутат України від ВО «Свобода», голова Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи парламенту І. Сех прокоментувала рішення сесії Львівської обласної ради тим, що депутатів облради «шантажем, примусом, батоном» змусили проголосувати за погодження Угоди щодо видобування сланцевого газу на Олеській площі.

У той же час ВО «Свобода» значні сподівання покладає на вирішення цього питання в площині широкого громадського обговорення, дискусій, які будуть надалі продовжуватися за підтримки облради. Так, голова Львівської обласної ради П. Колодій, підбиваючи підсумки громадського слухання щодо пошуку, розвідки та видобутку вуглеводнів на території Олеської площі, запропонував усі пропозиції, які були озвучені, скерувати на адресу голови робочої групи, яка створена при Львівській обласній раді. Вони будуть підсумовані, і їх Львівська обласна рада направить у Кабінет Міністрів України для внесення змін і пропозицій до проекту Угоди про розподіл вуглеводнів, які видобуватимуться в межах ділянки Олеська. Він, зокрема, наголосив: «Нашою метою сьогодні було почути думку широкого загалу з приводу порушеного питання, оскільки вона є важливою для прийняття відповідного рішення депутатами Львівської обласної ради на сесії щодо проекту згаданої Угоди».

На сьогодні існує ряд представників Львівської обласної ради, які висловлюють великі сумніви щодо доцільності

ухваленої угоди. Зокрема, голова постійної комісії з питань екології, природних ресурсів та рекреації Львівської обласної ради, голова робочої групи з проведення економічного, юридичного, екологічного аналізу проекту Угоди про розподіл вуглеводнів, що планують видобувати у Львівській області, О. Балицький висловив сумнів: «Угода потрібна державі, але чи вона потрібна Львівщині?» За його словами, Угода потрібна Україні, але якщо наша держава йде в Європу, то вона повинна пропонувати нам енергозбереження та альтернативні джерела. На переконання депутата обласної ради, ця Угода пропонує не енергетичну незалежність, а загарбання території та екологічні наслідки.

Про те, таку позицію деякі політологи розцінюють як не чітко артикульовану. «Для більшості громадської думки, сланцевий газ – це спосіб бути незалежним від Росії, тому аргументація “Свободи” не є однозначно прийнятною і їхня позиція потребує пояснення», – зазначив політолог А. Романюк. За його словами, якщо ВО «Свобода» знайде таке пояснення для громадської думки – тоді вони виграють, якщо ні – то частка тих, які готові голосувати за «Свободу», буде змінюватися.

Політолог радить цій політичній силі дати відповіді на критичні зауваження, які прозвучали у ЗМІ. За його словами, ВО «Свобода» повинна дати пояснення, чому вона виступає проти угоди.

Стороною, яка цілковито підтримує прийняття угоди, є уряд України. У червні 2013 р. Прем'єр-міністр М. Азаров розкритикував Львівську та Івано-Франківську обласні ради за зволікання з розробкою видобутку сланцевого газу. За словами міністра енергетики та вугільної промисловості України Е. Ставицького, прогнозований розмір інвестицій компанії «Шеврон» під час розвідки сланцевого газу у Львівській області становитиме 350 млн дол., а під час видобутку – понад 10 млрд дол. Свою підтримку щодо підписання угоди з компанією Chevron Ukraine B.V. щодо видобування сланцевого газу в межах Олеської площі надає Львівська обласна державна адміністрація.

Питання видобування сланцевого газу в Україні стало принциповим після невдалих спроб переговорів офіційного Києва з Москвою щодо ціни на російське блакитне паливо для України. Уряд України розраховує, що український сланцевий газ буде вдвоє дешевше палива, яке постачається «Газпромом». Експерти зазначають, що на даний момент про конкретну ціну говорити зарано, але власне українське видобування буде в будь-якому випадку вигідніше, ніж закупки в Росії. Прем'єр-міністр України М. Азаров в інтерв'ю телеканалу «Росія 24» заявив, що орієнтована собівартість 1 тис. куб. м сланцевого газу на скважині не має перевищувати 160 дол., а роздрібна ціна становитиме понад 200 дол. «Це конкурентна ціна для країни, яка дозволить промисловості не тільки вижити, але й успішно розвиватися», – підкреслив він. За його словами, запаси сланцевого газу в Україні становлять близько 4,5 трлн куб. м. За оцінками М. Азарова, країні їх вистачить на 100–150 років. Ризики, пов'язані з видобуванням сланцевого газу (в основному вони пов'язані з екологією: технологія гідророзриву, що застосовується при видобуванні газу із сланцю, несе за собою загрозу забруднення води хімікатами), будуть зведені до мінімуму – за умови, що технології видобування не будуть порушені.

Тож ключовим питанням видобування сланцевого газу для України – є його собівартість, яка визначатиме у підсумку рентабельність проекту.

Утім, собівартість українського «сланцю» з'ясується тільки після початку його видобування. Так прокоментував питання економічної доцільності видобування сланцевого газу в Україні голова East European Gas Analysis М. Корчемкін. З іншої сторони, ціна російського газу настільки збільшена, що в українського палива є хороші шанси стати конкурентноспроможним.

Голова правління альянсу «Нова енергія» В. Боровик також зазначає, що видобування сланцевого газу в будь-якому випадку буде дешевше, ніж закуповувати його в Росії за поточними цінами. Експерт навів приклад Польщі, в якій одна із ділянок з видобування «сланцю» вже вийшла на стабільний видобуток і очікується її вихід на рентабельність через один–два роки.

Уточнимо, що на сьогодні США вже вийшли на собівартість видобутку сланцевого газу нижче 100 дол. за 1 тис. куб. м. У Європі собівартість становить близько 200 дол. Роздрібну ж ціну визначає ринок.

Якщо собівартість видобування сланцевого газу в Україні дійсно стане нижчою, ніж ціна «Газпрому», російська компанія, за оцінками експертів, втратить прибуток від продажу відповідних обсягів. Виходячи із діючої ціни та консервативного сценарію, втрати можуть становити близько 2,94 млрд. дол.

При цьому Україні знадобиться близько десяти років, щоб відмовитися від газу з Російської Федерації. «Завдяки чому ми можемо відмовитися від російського газу. Перше та найголовніше – програма енергоефективності, стимулювання енергозбереження. Друге – власний видобуток газу. Потім видобуток альтернативних газів – метану, газу зі щільних піщаників і сланцевого газу», – такий прогноз озвучив В. Боровик.

Незважаючи на таку думку, більшість наукових експертів застерігає, що в Україні економічна доцільність цього проекту не вивчена та викликає великі сумніви. Академік НАН України, доктор економічних наук, экс-міністр економіки Б. Гаврилишин, наприклад, наводить такі дані: «У США товщина сланцевого пласта родовищ становить від 50 до 500 м і сланці мають високий вміст органічних речовин (до 40 %). Тут діяло близько 4,2 тис. свердловин, обсяг видобутку сланцевого газу у 2009 р. становив близько 48 млрд. куб. Собівартість – 150–180 дол. за 1 тис. куб. м. Термін рентабельного “життя” свердловини – до одного року. Ситуація в Україні: товщина пласта – 0,5–3 м (що в 150 разів менше, ніж у США). Глибина залягання – 50–500 м. Вміст органічних речовин – до 20 %. При таких вихідних параметрах собівартість видобутку сланцевого газу за технологією гідророзриву та підземної газифікації дорівнюватиме 500–900 дол. за тис. куб. м».

Водночас у вирішенні питання видобування сланцевого газу з застосуванням гідророзриву пластів на території України не останню роль відіграє Верховна Рада. Як відомо, у жовтні поточного року парламент підтримав за основу законопроект № 3295-1 про відрухування місцевим бюджетам 10 % виторгу

від продажу корисних копалин, видобутих у межах угоди про розподіл продукції. За відповідне рішення проголосувало 348 депутатів ВРУ. Згідно з документом, обласна рада, на території якої ведеться розробка корисних копалин, зможе отримати половину від цих 10 %, чверть суми отримає районна рада, ще чверть – сільрада. Законопроект пропонує виключити відповідні кошти з доходів загального фонду держбюджету та включити їх у місцеві бюджети розвитку. Чинна редакція Бюджетного кодексу передбачає спрямування коштів від реалізації частини видобутих вуглеводнів, які залишаються у власності держави, до доходів загального фонду Держбюджету.

Водночас, автор законопроекту народний депутат Ю. Дерев'яноко наголошує, що ст. 21 Закону України «Про угоди про розподіл продукції» говорить про те, що при використанні державної частки виробленої продукції повинні бути враховані потреби територій, на яких знаходяться передані у користування інвесторам ділянки надр. Таким чином, на його думку, сьогоднішнє законодавство не передбачає отримання органами місцевого самоврядування надходжень від реалізації продукції, яка видобувається на їх території. Тому він пропонує закріпити на законодавчому рівні механізм, який би усунув існуючі протиріччя та гарантував би територіальним громадам забезпечення їх інтересів.

Так, відповідно до Угоди про розподіл продукції між компанією Chevron Ukraine B.V. та Україною, частка держави передбачена фактично на рівні 17–40 %. У свою чергу, органи місцевого самоврядування, відповідно до Угоди, можуть отримати 10 % від зазначеної частки держави, тобто 1,7–4 % від загальної кількості прибуткових вуглеводнів. І цими коштами розпоряджатимуться обласні ради, у свою чергу районні ради не матимуть жодних гарантій отримання коштів.

Тож у законопроекті народного депутата пропонується розподіляти кошти від реалізації частини видобутих вуглеводнів, що відповідно до угоди про розподіл продукції передаються органам місцевого самоврядування, у таких пропорціях: 50 % – обласній раді, 25 % – районній раді і 25 % – сільській (селищній) раді.

Також Ю. Дерев'янку пропонує внести зміни до Бюджетного кодексу, відповідно до яких ці кошти будуть спрямовуватися до бюджетів розвитку місцевих бюджетів області, району або села (селища).

Крім того, пропонується внести зміни до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу, згідно з якими норми запропонованого законопроекту будуть застосовуватися до всіх угод про розподіл продукції, які продовжують діяти після набрання ним чинності, незалежно від дати їх укладення.

Ряд депутатів також піддають жорсткій критиці й сам зміст Угоди про розподіл вуглеводнів. Зокрема, за словами того ж депутата ВРУ Ю. Дерев'янка, угодою не передбачено відповідальність компанії, яка видобуватиме сланцевий газ, за екологічні наслідки. Крім того, документ не передбачає механізмів захисту інтересів людей, які проживають на територіях, де цей газ видобуватимуть. «Те, що Львівська облрада підтримала Угоду в тій редакції, яку запропонував уряд призведе до того, що громади Львівської та Івано-Франківської областей, де видобуватимуть сланцевий газ, крім того, що знають великих ризиків забруднення навколишнього природного середовища, також будуть у подальшому взагалі позбавлені можливості впливати на будь-які зміни до неї і не зможуть захистити інтереси людей, які мешкають на території видобування сланцевого газу», – заявив Ю. Дерев'янку.

Як він пояснив, місцеві громади фактично не матимуть гарантій отримання навіть тих коштів, які передбачені цією Угодою, оскільки вони не є сторонами Угоди й чинне законодавство не захищає їхніх інтересів. При цьому вони не будуть отримувати податки за користування землею і за використання природних ресурсів, які освоюватимуть інвестори в процесі видобування сланцевого газу. Тобто вони будуть позбавлені тих прямих доходів, які завжди були основою для формування дохідної частини бюджету кожної маленької місцевої громади, – пояснив народний депутат.

Угода позбавляє місцеві громади участі в розподілі прибутків на рівні сіл, селищ, районів, бо розпоряджатись ними

буде обласна рада. Згідно з Угодою, громада практично позбавлена впливу на інвестора, тому що будь-які рішення органів місцевого самоврядування не є чинними для інвестора (якщо стосовно них нема рішень уряду).

Крім того, Угода не зобов'язує інвестора відповідати за можливі негативні екологічні наслідки від видобутку сланцевого газу та не передбачає страхування таких наслідків. «...В Угоді залишилися неврахованими ризики, пов'язані із забрудненням води. Зокрема, не передбачений механізм компенсації та відповідальність інвестора за те, що може статися після закінчення Угоди. І якщо раптом станеться якесь екологічне лихо, то відповідати за це інвестор уже не буде, оскільки в Угоді така відповідальність інвесторів не передбачена, як і відповідне страхування таких ризиків, що його мав би зробити інвестор на користь місцевих громад, на території яких видобуватимуть сланцевий газ», – заявив Ю. Дерев'яно.

Відтак народний депутат вважає, що в угоді обов'язково має бути передбачене страхування всієї шкоди, яка може бути заподіяна в результаті видобування вуглеводнів як під час дії договору, так і деякий час після його закінчення – наприклад, років п'ять–десять. При цьому таке страхування має проводитись на користь місцевих громад. Ю. Дерев'яно звернув увагу і на те, що місцеві ради не можуть, згідно з Угодою, впливати на інвестора, яким є компанія Chevron.

Ю. Дерев'яно зазначив, що видобуток сланцевого газу повинен регулюватися національним законодавством. Як приклад, він навів приклад низки європейських країн, де введено мораторій на видобуток сланцевого газу. «Німеччина, Франція, Швейцарія, а також Чехія і Болгарія, які є членами Європейського співтовариства та дбають про своїх громадян, свої місцеві громади, про інтереси держави, про національні багатства, діють у зовсім інший спосіб. У них сьогодні теж нема відповідного законодавства, тому вони ухвалили мораторій на видобуток нетрадиційного газу на найближчий час, розуміючи, що за цей час вони повинні створити національне законодавство. Це законодавство регулюватиме всі процеси у відповідній сфері та визначатиме роль кожної окремої

громади у тому числі. Ці країни не менше зацікавлені у енергетичній незалежності, ніж Україна, але поряд із цим вони хочуть, щоб видобуток сланцю відбувався за чіткими правилами. Лише Польща вже почала видобуток сланцевого газу, але це, скоріше, виняток», – пояснив депутат.

Дана позиція парламентарія співзвучна з зауваженнями колеги по парламенту. Так, народний депутат від ВО «Свобода», голова парламентського комітету з питань екології І. Сех додала, що серйозних прибутків для державного бюджету та місцевих громад угода не передбачає, адже інвестори не сплачуватимуть навіть ПДВ. Окрему увагу голова екологічного комітету приділила третій стороні в угоді – підприємству «СПК-Геосервіс», наголосивши, що ця компанія невідомо звідки взялась і не має жодного досвіду в подібних питаннях.

За словами народного депутата від ВО «Свобода» О. Панькевича, ситуація склалася таким чином, що органи місцевого самоврядування позбавленні впливу на ухвалення рішення щодо видобування нетрадиційних вуглеводнів, і тільки зараз влада обіцяє, що вимагатиме екологічних, економічних, правових гарантій для громад. «Рівно рік тому, 2 жовтня 2013 р., Верховна Рада України внесла зміни до низки законів, якими передбачила неймовірні пільги для інвесторів. Я не знаю, чи є ще якась держава у світі, яка надає такі преференції інвесторам. Але водночас було внесено зміни до законів, які обмежили повноваження місцевого самоврядування, територіальної громади, якими усунули Львівську та інші обласні ради від ухвалення рішення в питанні видобування сланцевого газу», – зазначив народний депутат.

За словами О. Панькевича, зараз виконавча влада обіцяє добиватися гарантій для територіальних громад після укладення угоди з інвестором, хоча необхідно було діяти навпаки: спочатку – закони, які передбачають гарантії, а потім – угода. «Сьогодні виконавча влада пропонує проект рішення, який передбачає зміни до законодавства, то чому ці зміни до законодавства, які дають екологічні, юридичні, економічні гарантії, Верховна Рада не ухвалила раніше? Чому Кабінет Міністрів не запропонував ті зміни? Логічно, що спочатку має бути пе-

редбачено законом гарантії, а потім – укладення та підписання угоди з інвестором», – зазначив О. Панькевич.

Вищезазначену позицію народних депутатів підтримала Львівська обласна рада. 22 жовтня рішенням сесії Львівська обласна рада звернулася до Голови Верховної Ради України та Прем'єр-міністра України з проханням невідкладно внести зміни до Закону України «Про угоди про розподіл продукції». Зокрема, обласна рада просить народних депутатів підтримати проект закону, поданий нардепами від опозиції, про внесення змін до Закону України «Про угоди про розподіл продукції» (щодо частки місцевого самоврядування у вартості виробленої продукції) з пропозиціями щодо визначення його як невідкладного до розгляду Верховною Радою України.

Стосовно важливості цього питання голова комісії з питань екології, природних ресурсів та рекреації Львівської обласної ради О. Балицький наголосив, що зміни до законодавства потрібно внести до підписання угоди про видобуток вуглеводнів у межах Олеської площі, оскільки в іншому випадку ці зміни не поширюватимуться на угоду між урядом і компанією Chevron.

Якщо категоричність парламентаріїв з висловлювань у принципових питаннях щодо угоди перейде до конкретних дій, то ситуація може кардинально змінитися рішенням уже не української сторони, а іноземної компанії, яка стала інвестором розробки сланцевих родовищ в Україні. Адже прецедент для такого твердження нещодавно стався в Литві. Chevron відмовилася від розвідки сланцевого газу в Литві. Американська енергетична компанія Chevron оголосила про рішення невдовзі після перемоги на тендері на розвідку сланцевого газу в Литві, нарікаючи на зміни в законодавстві, які зробили розробку менш привабливою. Chevron була єдиною компанією, яка подала заявку на участь в конкурсі на ділянку Шилуте-Таураге площею 1800 кв. км. Уряд Литви оголосив Chevron переможцем, утім, «значні зміни до фіскального, законодавчого та регуляторного режиму в Литві істотно вплинули на операційні та комерційні засади інвестиційного рішення, порівняно з січнем 2013 р., коли компанія подавала свою заявку», – йдеться в повідомленні Chevron.

Прем'єр-міністр Литви А. Буткявічюс заявив, що жалкує з приводу рішення компанії, проте визнав існування недостатньо чіткого регулювання. «Парламент досі обговорює різні поправки, які можуть вплинути на використання вуглеводнів у нашій країні. Це означає, що перш за все нам потрібно мати законодавчу базу», – зазначив він.

Серед пропозицій, які обговорюють в литовському парламенті, – оподаткування розвідки сланцевого газу та нафти за ставкою 40 %, що істотно більше нинішніх 16 % для традиційних вуглеводнів. Уряд країни обговорить, чи оголошувати новий тендер на розробку сланцевого газу та нафти.

Не готова дозволити видобуток сланцевого газу на території районів України і громадськість, оскільки немає відповідей на всі запитання щодо екології та економічної вигоди. Зокрема, вчені з галузі геологічних наук звертають увагу на ймовірні економічні та екологічні ризики видобування сланцевого газу в межах ділянки Олеська. Не викликає схвальних відгуків у середовищі науковців і сам проект Угоди про розподіл вуглеводнів, які видобуватимуться у Львівській області, між державою Україна, компанією Chevron Ukraine B.V. Так, з критикою можливого промислового видобування сланцевого газу із застосуванням гідророзриву в межах ділянки Олеська під час громадського обговорення виступили науковці Інституту геології і геохімії горючих копалин Національної академії наук України (далі – ІГГК НАН України). Як йдеться в документі, ухваленому на вченій раді ІГГК НАН України, на шляху освоєння ймовірних родовищ сланцевого газу Олеської ділянки існує ряд невирішених проблем:

1. У відкладах осадового чохла Олеської ділянки немає типових глинистих порід, з яких у світі видобувають сланцевий газ. Розріз найперспективнішого силурійського комплексу представлений в основному глинистими вапняками.
2. Вміст органічної речовини в породах, як основного показника перспективності «сланцевого» газу, становить в середньому 0,4–0,6 %, у той час як для осадових комплексів, з яких ведеться промисловий видобуток сланцевого газу у США і Канаді, він становить не менше 6–10 %. На суміжних теренах

Польщі вміст органічної речовини в породах силуру в декілька разів вищий, ніж Україні – 2–4 %, проте за результатами 48 пробурених свердловин промисловий видобуток сланцевого газу в Польщі сьогодні економічно не вигідний.

Наукові експерти ІГГК НАН України вказують на ряд недосконалих положень проекту Угоди про розподіл вуглеводнів та обов'язкове внесення до неї поправок. Так, на їх думку, в проекті Угоди не визначені конкретні джерела води для фрекінгу. Під час проведення гідророзриву (фрекінгу) пластів (а це основа технології видобування сланцевого газу) відпрацьована рідина з хімічними компонентами, небезпечними для здоров'я людини, зберігатиметься у відкритих амбарах, звідки попадатиме в атмосферу (летючі речовини), ґрунти та поверхневі води. Для гідророзривів у тисячах свердловин знадобиться величезна кількість води – понад 400 млн м³, що становить близько 30 % річного стоку всіх рік Олеської ділянки. При цьому, вся територія Олеської ділянки буде покрита дорогами для великогазового транспорту, технічними базами для обслуговування свердловин, внаслідок чого зросте запиленість і шумове навантаження населених пунктів.

У багатьох країнах Європи, у тому числі у Німеччині, видобуток сланцевого газу поки гальмується саме через екологічні ризики. Німецький дослідник Ян Олівер Лефкен (Jan Oliver Lefken), автор публікації про «чисті» методи гідророзриву («фрекінгу»), розповів у розмові з DW, що промисловці через громадські протести шукають альтернативні методи гідророзриву, аби замінити хімікати. Зокрема, група австрійських науковців пропонує замінити токсичні речовини в умовах високого тиску в газоносних шарах на суміш крохмалю, води, піску та кукурудзи. Геолог сподівається, що таке дослідження можна буде провести в Україні чи Польщі, де цікавляться розвитком сланцевого газу.

Співробітник організації Food & Water Europe, яка виступає за заборону гідророзриву в ЄС, Г. Декок (G. Desock) звертає увагу на те, що на сьогодні не існує технології фрекінгу без хімікатів: «Можливі експериментальні проекти. Та ці нові технології навіть потенційно дуже далекі від практичного

промислового застосування, на відстані у десятки років». Крім того, гідророзрив може призвести до скорочення водних ресурсів, проникнення речовин фрекінгу й забруднення ґрунтових вод, погіршення якості повітря. «Розвиток сланцевого газу у густонаселеній Європі – погана ідея», – наголошує еколог.

Не обійшли поза увагою експертів й економічні аспекти положень проекту Угоди. Зокрема, науковці звертають увагу на положення проекту Угоди, якими регулюється розподіл продукції. Відповідно до них, передбачається можливість участі недержавних структур, яким інвестор може переуступити свою частку, що створить умови для неефективного використання фінансів (відмивання коштів). Також проект Угоди передбачає продаж продукції за кордон з відшкодуванням державою ПДВ, що ставить під сумнів економічну вигоду України від видобування сланцевого газу.

Враховуючи, що проблематика промислового видобутку сланцевого газу важлива та нова для України, науковці ІГГК НАН України радять обмежитись лише етапом пошукових і розвідувальних робіт, за результатами яких можна було б оцінити ресурсну базу сланцевого газу, відпрацювати технологію та оцінити економічну доцільність його видобування. Наразі науковці констатують, що з геологічних та екологічних причин Олеська ділянка ще не готова для проведення масштабних робіт із промислового видобування сланцевого газу з застосуванням гідророзриву пластів. Цю проблему, на їх думку, потрібно вивчати з залученням науковців, перш за все фахівців Національної академії наук України.

Науковці також вважають, що Держава Україна в Угоді повинна бути представлена лише в особі Кабінету Міністрів України, Національної акціонерної компанії «Надра України» або спеціально створеного державного підприємства. Первинну інформацію про результати робіт на Олеській ділянці (геологічну, геофізичну, геохімічну та ін.) зробити доступною для українських наукових і виробничих організацій на всіх стадіях геологорозвідувальних робіт і промислової розробки покладів вуглеводнів.

У свою чергу громадськість все більше турбує насамперед безпечність розробок сланцевих родовищ. Із занепокоєнням

виступають громадські активісти, які радять у першу чергу напрацювати законодавство України, яке буде контролювати видобуток сланцевого газу на її території. «У Європейському союзі є належне законодавство та чіткі вимоги, зокрема, про екологічну експертизу. У нас немає законодавства про оцінку впливу на довкілля і на здоров'я населення. Доки ми не маємо цього законодавства, ми не можемо допустити підписання цієї угоди», – наголосила голова осередку Всеукраїнської громадської організації «Мама-86» із м. Артемівська Донецької області Г. Олійникова у своєму виступі під час громадського обговоренні щодо пошуку, розвідки та видобутку вуглеводнів на території Олеської площі.

Серед значного кола питань безпечності видобування сланцевого газу громадськість на перші місця ставить екологічну, зокрема, збереження якості питаної та мінеральної води. «Унаслідок гідророзриву, за допомогою якого видобувають сланцевий газ, ми можемо втратити мінеральні, лікувальні води, втратити наші курорти. При видобуванні сланцевого газу гідророзрив проводитимуть на глибині трьох кілометрів – на такій самій глибині видобувають Олеську та інші мінеральні води. Половина хімікатів, які застосовують для фрекінгу – це нейротоксини, а половина – канцерогени, це і бензол, і ксилол, і поверхнево активні речовини, і речовини-інгібітори корозії, і кислоти, і соляна, і фосфорна кислота. Яким чином буде проводитись утилізація? Абсолютно невідомо», – зазначила хімік-токсиколог, кандидат фармацевтичних наук З. Кубрак у своєму виступі під час громадського обговорення. За її словами, згідно з міжнародними дослідженнями, при фрекінгу 20 % рідини залишається в землі. Через тріщини ця вода разом з хімічними домішками потраплятиме в питні води, адже Україна користується 60 % води, яка є глибинною, а не річковою.

Водночас деякі науковці не радять дивитися на ситуацію так песимістично. «Поклади сланцевого газу залягають на глибині понад два з половиною кілометри, а водоносні горизонти розташовані на глибині до 500 м, тобто ці розробки не перетинатимуться», – зазначив директор львівського відділення Державного геологорозвідувального інституту Я. Лазарук.

Він також вважає досить малоімовірним, що роботи з видобутку сланцевого газу призведуть до якихось великих ґрунтових провалів і тим більше сейсмічних струсів.

Проте така думка далека від позиції західноєвропейських екологів. На сьогодні вони вже не розмірковують про шляхи, як зробити безпечнішим для довкілля видобуток нетрадиційного газу. «Ми лиш хочемо зупинити це», – заявив представник німецької екоініціативи проти гідророзривів у Німеччині Gegen Gasbohren M. Кнеппер (M. Кнаерпер). За його словами, у Німеччині екологи занепокоєні, зокрема, питанням відпрацьованої, забрудненої хімікатами води.

В Україні, між іншим, ще не вирішили, що з нею робитимуть. Як каже директор з екології Shell в Україні Т. Бобровицька, її можуть зберігати у відкритих контейнерах, відгороджених від ґрунтових вод, або використовуватимуть повторно на інших свердловинах.

У відповідь на всі закиди екологів голова ради директорів групи компаній «Надра» П. Загороднюк визнає, що під час розробки покладів нетрадиційного газу відбувається агресивний хімічний процес. Він сподівається на наукові розробки з очистки води. «Треба на це йти, а з екологією якось розберемося», – зазначив свою позицію П. Загороднюк.

Таким чином, рішення депутатів Львівської обласної ради щодо погодження проекту Угоди про розподіл вуглеводнів, які видобуватимуться в межах ділянки Олеська, між державою Україна, компанією Chevron Ukraine B. V. та товариством з обмеженою відповідальністю «Надра Олеська», стало зеленим світлом для розвитку подальших подій навколо питання доцільності розробки родовищ сланцевого газу в західній частині України, зокрема в межах ділянки Олеська.

Водночас необхідно зауважити, що питання просування промислового видобування сланцевого газу з застосуванням гідророзриву пластів на території України лежить в площині узгодженості всіх аспектів безпечності цього процесу між усіма сторонами (урядом, органами місцевого самоврядування, іноземними компаніями та широкого кола громадськості). Відсутність такої узгодженості з будь-якого питання

(економічної, соціальної, правової та екологічної доцільності) між зазначеними сторонами зумовить тільки подальше загострення конфліктів і непорозумінь (*Матеріал підготовлено за інформацією таких джерел: Львівська обласна рада (<http://www.oblrada.lviv.ua>); Західна інформаційна корпорація (<http://zik.ua>); Дивись.info (<http://dyvus.info>); GRIM (<http://grim.in.ua>); Цензор.net (<http://censor.net.ua>); Zaxid.net (<http://zaxid.net>); Українська енергетика (<http://ua-energy.org>); Галицька регіональна інформаційна мережа (<http://grim.in.ua>); Businessua (<http://businessua.com>); Сільські вісти (<http://www.silskivisti.kiev.ua>); Прес-служба ВО «Свобода» (<http://www.svoboda.org.ua>)).*

О. Симоненко, наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. політ. наук

Нові «Демократи» та їх перспективи в прогнозах аналітиків

Народні депутати України, колишній голова Дніпропетровської обласної організації партії «Фронт змін» А. Павелко та колишній голова Київської обласної організації «Фронту змін» В. Полочанінов повідомили 7 жовтня про створення нової партії. Про це поінформували в прес-службі А. Павелка.

За цією інформацією, А. Павелко вважає, що люди з «Фронту змін», ліквідованого цього літа шляхом об'єднання з «Батьківщиною», могли вступити в «Батьківщину»¹ ще чотири роки тому, але вибрали «партію нового типу».

«Партії в Україні будувалися зверху: тільки маючи хороші стосунки з лідером, можна було досягти партійного кар'єрного зростання. А “Фронт змін” був спроектований як інкубатор для просування кращих людей нагору. Саме тому ці самостійні люди на місцях не бачать для себе можливості бути поглинутими “Батьківщиною”, – пояснив А. Павелко.

¹ Нагадаємо, у червні цього року з'їзд «Фронту змін» А. Яценюка ухвалив рішення про самоліквідацію і об'єднання з «Батьківщиною».

Водночас В. Полочанінов зазначив, що ситуація з об'єднанням показала, що переважна більшість «фронтників» «не бачать себе в партії старого типу». «Ми сподівалися на посилення наших кращих сторін, а замість цього потрапили в болото. Стратегія поведінки в болоті – не ворухися, тоді повільніше потонеш. Для нас це неприйнятно», – сказав В. Полочанінов.

За даними прес-служби, А. Павелко і В. Полочанінов збираються об'їхати регіони України і переговорити з колишніми «фронтниками». Усіх незгодних з поглинанням «Батьківщиною» вони запрошують до створення нової партії. Вона вже зареєстрована і називатиметься «Демократи». Обидва депутати готові поміняти назву після обговорення з потенційними союзниками. А. Павелко додає, що бренд ФЗ А. Яценюк зареєстрував на себе. Таким чином, нова партія хіба що запозичить корпоративний колір – зелений. Незадоволені А. Яценюком депутати запевняють, що фінансуватися партія також буде за логікою «Фронту змін» – знизу вгору.

За словами А. Павелка, рішення про ліквідацію «Фронту змін» деморалізувало команду «фронтників». Депутат зазначив, що, виходячи з цього, він вже звернувся з відкритим листом до экс-глави «Фронту змін» А. Яценюка, у якому йдеться про те, що «фронтники» не можуть відмовитися від принципів цієї політичної сили. «Шановний Арсеній Петрович, ми повинні визнати помилкою ліквідацію “Фронту змін” і зберегти нашу політичну команду. Для цього ми пропонуємо створити нову партію – правонаступницю “Фронту змін”. При цьому вважаємо за необхідне будувати партнерські відносини з усіма опозиційними силами і в першу чергу з “Батьківщиною” в рамках єдиної демократичної коаліції», – ідеться в ньому.

Лист підписали экс-голова дніпропетровської обласної організації «Фронт змін», депутат В. Полочанінов, депутат А. Павелко, голова Запорізької облорганізації «Фронт змін» Е. Гугнін, голова Чернігівської облорганізації «Фронт змін» О. Нерета, голова Дніпропетровської міськорганізації «Фронт змін» К. Примаков. За словами авторів листа, вони «вимагали від керівництва фракції “Батьківщина” припинити ліквідацію “Фронту змін” і зайнятися реальною опозиційною роботою».

«“Фронт змін” – це не порожній паперовий тренд. Це понад 20 тис. членів партії, майже 3 тис. з яких у 2010 р. стали депутатами місцевих рад. Майже всі встояли перед владним батоном і пряником і не зрадили своїх виборців», – сказав нардеп і додав, що «Фронт змін» створювався не як «партія вождя». «Ми звикли обговорювати всі ключові рішення, слухати і чути один одного. Всі програмні документи народжувалися тільки в результаті широкої внутрішньопартійної дискусії», – заявив А. Павелко.

Позицію А. Павелка розділив нардеп В. Полочанінов. Він підкреслив: «Люди, приходячи у “Фронт змін”, не тата з мамою шукали, вони шукали однодумців».

В. Полочанінов повідомив, що новостворена політсила не братиме участь у будь-яких виборах до 2017 р., крім парламентських виборів. За його словами, це буде опозиційна сила, яка підтримає єдиного кандидата від опозиції на наступних президентських виборах.

Також вони заявили, що готові до навішування ярлика «тушки». «Давайте, вішайте ярлики, супер! Найпопулярнішою тушкою ХХ ст. був Уїнстон Черчілль, але англійці пишаються ним», – зазначив В. Полочанінов. У свою чергу А. Павелко додав, що «час і дії руйнують будь-які ярлики».

Водночас із цілями та ідеологією поки все неоднозначно. Депутати наголошують на необхідності сформувавши кращу владу зі справжніх фахівців. За їхніми словами, контрольною точкою повинен стати 2017 р., коли відбудуться парламентські вибори.

Варто зауважити при цьому, що 11 жовтня з фракції виключили А. Павелка, що пройшов у Верховну Раду за списком «Батьківщини», хоча, як повідомляють ЗМІ, сам він виходити з фракції не планував. Офіційна причина звучить таким чином: «за зраду інтересів народу України та систематичне невиконання рішень фракції щодо голосувань з питань порядку денного Верховної Ради України».

У свою чергу А. Павелко пояснив, що причиною його виключення з фракції «Батьківщина» є його прагнення створити власний політичний проект. «Арсеній Яценюк не схотів поговорити напрями з мною щодо питань, які я виклав йому

у відкритому листі. Рішення про виключення з фракції вперше в історії Верховної Ради ухвалили через те, що хтось чогось не відчуває, і що є якісь підозри», – підкреслив А. Павелко.

Сам А. Яценюк ніяк не коментував те, що 11 жовтня депутата А. Павелка виключили з фракції «Батьківщина». Новоспечені партійці тепер готують «нову опозиційну стратегію дій», бо попередня, на їхню думку, виявилася неефективною. «Тюремне ув'язнення Юлії Тимошенко фактично паралізувало опозиційний табір. Керівництво опозиції зайнято виключно внутрішньопартійними процесами і боротьбою за лідерство, втративши реальний зв'язок із суспільством», – ідеться в документі.

Виключення з фракції «Батьківщини» двох депутатів прокоментували для радіостанції «Голос Столиці» нардеп В. Яворівський і політолог Д. Богуш.

В. Яворівський: «Справа в тому, що сьогодні і Україна, і “Батьківщина” переживають не прості часи. Ми чекаємо рішення щодо Юлії Тимошенко, вирішується доля України. Я не радикал, але фракція має бути чистою і єдиною. До речі, Сергієнко – це тесть, а Павелко – його зять. Виявляється, що Павелко вже давно готує там якийсь утворення нової партії, ходить і агітує. Виключивши цих двох людей, ми, “Батьківщина”, стали чистішими».

Д. Богуш: «Просто проти кожного депутата з опозиції йде дуже потужна робота, тиск різних органів, і деякі витримують, а деякі ні. Я ще знаю, що Павелко, крім усього, збирав групу депутатів, яка повинна була б голосувати в унісон з владою. Вони “підривною діяльністю” займалися. Це очищення дуже хворобливе, воно, звичайно, б'є по Яценюку, адже виходить, що більшість “тушок” – із його політсили. Але, мені здається, що з його людьми і працюють жорсткіше».

«В Україні найпопулярніші партії – лідерського типу, люди не читають програм», – зазначає політолог П. Кругляковський. «Але, враховуючи величезний попит на нові обличчя (49 %, згідно з травневим опитуванням Фонду «Демократичні ініціативи». – Ред.), колишнім фронтовикам потрібно запропонувати суспільству щось нове і нестандартне. Тоді за ними підуть», – підсумовує експерт.

Віце-спікер Верховної Ради, заступник голови ВО «Свобода» Р. Кошулинський заявив, що чинна українська влада руками нової політичної партії, яку планують заснувати екс-члени «Фронту змін», готує боротьбу проти опозиції напередодні президентських виборів 2015 р. Віце-спікер парламенту заявив, що не вірить у майбутнє цього проекту: «Створення нової партії – технологічний прийом. Юридично, можливо, її створять, але на практиці ідея навряд чи запрацює. Сьогодні в Україні понад 200 партій – враховуючи високу нішеву та ідеологічну конкуренцію, створювати щось нове дуже важко».

За його словами, у майбутньої партії поки що немає ні команди, ні ідеології, а нова політична сила – це об'єднання людей з певною ідеєю і мотивацією. «Очевидно, створення нової партії – заготівля для боротьби з опозицією. Сьогодні проти кожного з опозиціонерів використовують різні технології. Причина – влада розуміє, хто б з них не вийшов у другий тур президентських виборів, він перемаже Януковича», – переконаний політик.

Віце-спікер зауважив, що на кожного опозиційного лідера чинна влада шукає компромат: «На Кличка намагаються тиснути тим, що він нібито не проживав на території України останні 10 років, і тому не може бути обраний президентом. У випадку з О. Тягнибоком – це іміджеві спекуляції, начебто дорогого будинку або дорогого автомобіля. З Яценюком – це розкол у його партії і фракції». «Ці технології застосовують зараз, тому що застосуй влада їх пізніше, українці зрозуміють, що це передвиборча війна з конкурентами. Поки що вибори далеко, люди сприймають все за чисту монету», – резюмував Р. Кошулинський.

А народний депутат В. Яворівський загалом називає смішним бажання створити нову партію в нинішніх умовах. Він повідомив, що йому також пропонували купити партію за 1 тисю дол., однак він цього не зробив.

На сьогодні, за інформацією «Коментарів», у самій групі «демократів» намітилися серйозні суперечності. «Ще недавно “мотором” групи депутатів-відступників у “Батьківщині” називали дніпропетровське тріо нардепів

Павелко-Сергієнко-Дзензерський, до яких приєднався В. Полочанінов, що є головним «фронтовиком» Київської області. Однак тріо, схоже, у найбільш відповідальний момент перетворилося на дует. З головним «фронтовиком» Дніпропетровської області А. Павелком та його тестем Л. Сергієнком все зрозуміло. Їх результат у першу чергу пов'язаний з наявністю на посту глави дніпропетровського обласередку «Батьківщини» тітки Ю. Тимошенко А. Ульяхіної, що поставило хрест на теоретичних шансах вкрай амбіційного Павелка стати керівником об'єднаної обласної партійної організації. У той самий час Д. Дзензерський, якого називали потенційною «тушкою», зберігає мовчання з приводу «Демократів». Подейкують, що він нібито вирішив поки що залишитися у «Батьківщині», – зазначає журналіст видання Д. Качура. У своєму блозі він наголосив на тому, що внутрішній розброд і хитання в неструнких лавах «кишенькових демократів» тільки підкреслює кадрову проблему: «Людей, готових у потенціалі сформувавши кістяк фракції в парламенті, можна порахувати на пальцях однієї руки. Тому Павелку належить домовлятися з «тушками» на кшталт Р. Стаднійчука та В. Немилостивого або навіть із «тушками»-першопрохідниками Табаловими. Звичайно, така компанія швидко зведе імідж фракції до нуля. Але іншого виходу у «демократів» з тим, щоб набрати потрібних 15 осіб, немає. Ще гірша ситуація з кадрами на місцях. Адже потрібно будувати нову політсилу. І створювати партію «демократів» у першу чергу будуть на осколках «Фронту змін» Дніпропетровської та Київської облорганізацій. Утім, серед тих, хто з тих чи інших причин на старті не увійшов до «Батьківщини» – екс-керівники Вінницької та Житомирської організацій «Фронту змін» С. Кудлаєнко та Г. Зубко. Щоправда, останній, схоже, переходити в «тушкований» проект не поспішає. Крім того, вступати в лави нової опозиційної сили відмовився голова Івано-Франківської міської організації ФЗ І. Прокопів; тягне з об'єднанням і головний тернопільський «фронтовик» Р. Заставний. Однак говорити, що ці місцеві партійні функціонери увіллються до лав «демократів» тільки через нелюбов до Яценюка передчасно.

Погано для «заколотників» і те, що вони все-таки не змогли зберегти розкручений бренд партії «Фронт змін». З його допомогою вони б не виглядали «тушками». Аргументація для них була б виграшною: ми, мовляв, були вірні партії до кінця. А от сам Яценюк її здав Турчинову.

Як відомо, ще не так давно потенційну «тушковану» фракцію хотіли «зв'язати» з Ю. Тимошенко. Звичайно, у перспективі «тушкам» простіше зберегти обличчя під вивіскою «За Юлю!». Але зараз все йде до того, що Ю. Тимошенко, «підтримувати» яку вони зібралися, вже скоро може залишити в'язницю. І цей, нехай досить наївний камуфляж, теж уже їм не допоможе», – підсумовує оглядач відділу «Влада» інформаційно-аналітичного порталу «Коментарі» Д. Качура.

Отже, у лавах опозиції назріває внутрішньопартійний конфлікт. А колишні керівники «Фронту змін», які не згодні з входженням партії у «Батьківщину», створюють нову політичну силу та обіцяють не конкурувати з партнерами по опозиції на київських і президентських виборах. Проте більшість аналітиків і політиків, у тому числі, скептично розглядають перспективи нового політичного проекту під робочою назвою «Демократи» (*Матеріал підготовлено за використанням таких джерел інформації: ForUm (<http://ua.for-ua.com>). – 2013. – 7.10; «Коментарі» (<http://ua.comments.ua>). – 2013. – 7.10; iPress (<http://ipress.ua>). – 2013. – 7.10; Корреспондент.net (<http://ua.korrespondent.net>). – 2013. – 8.10; Радіо Свобода (<http://www.radiosvoboda.org>). – 2013. – 7.10, 14.10; Експрес онлайн (<http://expres.ua>). – 2013. – 15.10; NEWSru.ua (<http://www.newsru.ua>). – 2013. – 11.10, 13.10; Голос столиці (<http://newsradio.com.ua>). – 2013. – 11.10).*

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Рибак 29 жовтня відвідає з робочою поїздкою Рівненську область. Програмою поїздки передбачена участь Голови Верховної Ради України в розширеному засіданні Координаційно-консультативної ради

з питань місцевого самоврядування, ознайомлення з діяльністю Національного університету водного господарства та природо-користування і зустріч із професорсько-викладацьким складом та студентами цього навчального закладу, а також відвідання Рівненського обласного перинатального центру.

В. Рибак поспілкується з журналістами та здійснить запис інтерв'ю для обласної державної ТРК (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>)). – 2013. – 28.10).

Голова Верховної Ради України В. Рибак під час зустрічі з керівниками дипломатичних місій Європейського Союзу поінформував їх про ситуацію, що складається з готовністю України в законодавчій сфері до підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом за місяць до саміту у Вільнюсі.

«По-перше, протягом другої та третьої сесій Верховна Рада України розглянула та прийняла 15 законів, які наші європейські партнери вважали пріоритетними для вдосконалення українського законодавства до норм та стандартів європейського права. Серед них найскладніші правові документи, що роками «дозрівали в парламентській кухні» через відсутність спільного бачення або через політичні протистояння в депутатському корпусі. Зокрема, це законопроект про внесення змін до Конституції щодо посилення гарантій незалежності суддів, закони щодо повноважень Рахункової палати, виконання судових рішень, стосовно реалізації державної антикорупційної політики, про повторні вибори народних депутатів України в п'ятьох одномандатних виборчих округах, щодо вдосконалення системи захисту персональних даних та низка інших законодавчих актів. Більшість згаданих законопроектів приймалася конституційною більшістю в сесійному залі.

По-друге, до саміту «Східного партнерства» у Вільнюсі, українському парламенту залишилося розглянути три вагомих питання – це прийняття законів про прокуратуру, про створення державного бюро розслідування та внести зміни до вибор-

чого законодавства. Проект нової редакції закону про прокуратуру пройшов ґрунтовну юридичну експертизу і перебуває на фінальній стадії доопрацювання з урахуванням рекомендацій європейських фахівців, у тому числі Венеціанської комісії. Я можу з упевненістю стверджувати, що відповідні рішення будуть прийняті Верховною Радою до саміту в найближчі тижні», – наголосив Голова ВР.

«Третє. Президент України поцікавився станом підготовки та розгляду в парламенті законопроектів щодо можливості лікування за кордоном засуджених до позбавлення волі. Такий закон у разі його прийняття, за словами Президента України, міг би, у тому числі, розв'язати ситуацію навколо так званої “справи экс-прем'єра Юлії Тимошенко”. Президент підтвердив свою готовність підписати такий закон, а також повідомив, що він звернувся до фракції Партії регіонів у парламенті з проханням взяти активну участь у розгляді такого або таких законопроектів та разом з іншими фракціями сприяти його прийняттю консенсусом.

У зв'язку з цим я поінформував Президента про наступне. Сьогодні в парламенті зареєстровано три законопроекти, що у разі прийняття їх як законів дозволяють лікування за кордоном засуджених. Паралельно з цим урядом та Верховною Радою доручено міністерствам юстиції та закордонних справ України оперативно вивчити досвід країн Євросоюзу, що мають аналогічне законодавство та практику його застосування.

По-четверте, хочу звернути увагу на той факт, що такий закон міг бути прийнятий ще півтора року тому, коли федеральний канцлер Меркель звернулася з ініціативою прийняти пані Тимошенко на лікування в одній з клінік Німеччини. Тоді ж Президент України доручив знайти юридично вивірене рішення цієї проблеми. Утім, українські експерти дійшли висновку, що чинне законодавство України не передбачає можливості для лікування засуджених за кордоном, а отже, розв'язання справи Тимошенко вимагає внесення відповідних змін до чинних законів. На жаль, прогрес у цьому законодавчому напрямі уповільнився через тодішню позицію колишнього прем'єр-міністра, яка відмовилася від лікування в

Німеччині, а парламентська фракція “Батьківщина” на той час поділяла таку позицію. Відтак, навесні 2012 р. була втрачена можливість прийняття закону, що дозволяв би лікування за кордоном засуджених і визначав відповідні критерії щодо медичних підстав для цього та процедуру прийняття рішень щодо виїзду засуджених на лікування за кордон. На моє переконання, прийняття такого закону було тоді заблоковано з політичних міркувань.

П’ята теза. Зараз, напередодні саміту у Вільнюсі, відкрилася нова можливість оперативно розглянути та прийняти, як закон, один із згаданих мною законопроектів. Ще один проект закону з цього питання, який реєструвався в парламенті та навіть включався у квітні цього року до порядку денного сесії Верховної Ради, – це законопроект Яценюка/Петренка. Але вони його відкликали.

Утім, ситуація із зареєстрованими законопроектами залишається невизначеною та нагадує сюжет класичного тріллера. Спроба народних депутатів України – представників парламентської більшості – включити до порядку денного засідання профільного комітету законопроект щодо лікування за кордоном засуджених – була в цю середу зірвана опозицією, і тільки вчора це стало можливим на сесії парламенту.

Утім, здатність парламенту до компромісу не втрачена. Учорашнє сесійне засідання підтвердило принципову готовність депутатів усунути перешкоди на шляху до підписання угоди між Україною і Європейським Союзом. Триста шістьдесят сім народних депутатів учора проголосували і включили до порядку денного наступного пленарного тижня розгляд трьох законопроектів та доручила головному комітету їх опрацювати до голосування. Це два законопроекти про можливість лікування за кордоном осіб, засуджених до позбавлення волі, та проект закону лідерів опозиції щодо зняття перешкод до підписання Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

Нарешті, останнє зауваження. Уперше за роки незалежності в українському суспільстві склався стійкий політичний консенсус та масова підтримка переважною більшістю населення європейської інтеграції України. Президент України, уряд та

Верховна Рада практично виконали величезний обсяг “домашніх завдань”, які відкривають можливість підписати Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. За таких умов блокування опозиційними силами виконання одного з принципових зобов’язань України перед європейською спільнотою – я маю на увазі справу Тимошенко – можна розцінити не інакше, як спробу перекласти відповідальність за зрив європейських прагнень України та її народу на своїх політичних опонентів та обрану населенням владу. Лідери парламентської опозиції фактично перетворюють державу із 45-мільйонним населенням у заручницю власних політичних інтересів та ставлять під загрозу можливість підписання Угоди про асоціацію, яка відкриває нові історичні шанси для європейського розвитку України», – резюмував спікер парламенту.

В. Рибак звернувся до керівників дипломатичних місій Європейського Союзу з проханням довести до відома їхніх урядів цю інформацію про стан справ, що склався в парламенті України, а також поінформувати про глибоку занепокоєність керівництва України цією ситуацією, що погіршується з урахуванням фактору часу, який необхідний для правового розв’язання цієї проблеми до саміту «Східного партнерства» у Вільнюсі наприкінці листопада цього року (**Офіційний портал Верховної Ради України** (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 28.10).

Інформація про підсумки пленарної роботи Верховної Ради України за період з 22 по 25 жовтня 2013 р.

Відбулося шість пленарних засідань Верховної Ради України. Розглянуто 21 питання порядку денного.

За результатами їх розгляду:

- прийнято шість законів та дві постанови;
- два законопроекти прийнято за основу;
- один законопроект направлено до комітету для підготовки на повторне перше читання;
- п’ять законопроектів та три проекти постанов відхилено.

Проголошено 240 депутатських запитів (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>).* – 2013. – 28.10).

Голова Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією В. Чумак провів зустріч із представниками Посольства США в Україні.

«Сьогодні антикорупційне законодавство в Україні розвивається досить динамічно, тому зараз нам, як ніколи, потрібна допомога з боку міжнародних партнерів», – наголосив В. Чумак.

Під час зустрічі регіональний директор Офісу з питань міжнародного розвитку, співробітництва та підготовки прокурорів (ОРДАТ) К. Ньюкомб та радник з правових питань Програми реформування кримінального судочинства та боротьби з корупцією в Україні М. Батлер висловили бажання активно співпрацювати в цьому напрямі.

Учасники зустрічі обговорили також існуючий стан та розвиток антикорупційного законодавства в Україні, визначили можливі напрями співпраці між парламентом України та Посольством США щодо покращення антикорупційної політики.

За словами голови комітету, сьогодні «проблемою є відсутність адекватної імплементації нового антикорупційного законодавства в українські реалії» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>).* – 2013. – 28.10).

Народні депутати – члени парламентських комітетів з питань бюджету й податкової та митної політики провели зустріч із представниками Міжнародного валютного фонду (МВФ).

Під час зустрічі голова місії МВФ в Україні Н. Георгієв та представник МВФ в Україні Ж. Ваше висловилися за необхідність відтермінування передбаченого Податковим кодексом України зниження з 2014 р. ставки ПДВ до 17 %, податку на прибуток – до 16 %.

Голова Комітету з питань податкової та митної політики В. Хомутиннік зазначив, що у разі, якщо такі пропозиції надійдуть від уряду, комітет готовий їх розглянути з огляду на складні прогнози доходної частини бюджетів на 2014 р. Народний депутат не виключив також, що подібний законопроект може отримати підтримку більшості депутатів.

Учасники зустрічі обговорили низку інших питань, серед яких – ситуація з відшкодуванням ПДВ, застосування казначейських векселів, можливе підняття акцизів тощо (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 28.10).

Голова Комітету у закордонних справах В. Калюжний провів зустріч із заступником міністра закордонних справ і європейської інтеграції Республіки Молдова В. Ківерем.

У зустрічі голови комітету В. Калюжного з делегацією Міністерства закордонних справ і європейської інтеграції Республіки Молдова на чолі з заступником міністра закордонних справ і європейської інтеграції В. Ківерем також узяв участь Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Молдова в Україні І. Стевіле.

Відзначивши, що європейський вектор зовнішньої політики є сьогодні ключовим для України і Молдови, співрозмовники обговорили проблеми й перспективи реалізації двома країнами євроінтеграційного курсу. Зокрема, В. Ківерь повідомив, що наприкінці листопада ц. р. під час Вільнюського саміту «Східного партнерства» Молдова планує парафувати Угоду про асоціацію з Європейським Союзом.

Голова Комітету у закордонних справах наголосив, що вважає європейський напрям цивілізаційним вибором України та запевнив співрозмовника, що українське керівництво рішуче налаштоване вжити всіх можливих заходів для підписання у Вільнюсі Угоди про асоціацію між Україною і Європейським Союзом.

Зауваживши, що парламентський вимір співробітництва відіграє важливу роль у розвитку двосторонніх

українсько-молдовських відносин, В. Ківерь нагадав, що Молдова чекає на візит до Кишинева Голови Верховної Ради України В. Рибака (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 28.10).

Комітет з питань охорони здоров'я підтримує законопроект про внесення змін до додатка № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2013 рік» (щодо дитячої спеціалізованої лікарні)

Як зазначалося під час засідання комітету, документ (реєстр. № 2386а) розроблено з метою вирішення питання забезпечення фінансовими ресурсами будівництва Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит».

Законопроектом пропонується збільшити на 685,0 млн грн видатки за новою бюджетною програмою «Будівництво сучасного лікувально-діагностичного комплексу Національної дитячої спеціалізованої лікарні “Охматдит”» (КПКВ 6651800) та одночасно зменшити на цю ж суму деякі інші бюджетні видатки.

Під час обговорення члени комітету взяли до уваги, що Національна дитяча спеціалізована лікарня «Охматдит» – єдина установа на території України, де надається високоспеціалізована медична допомога дітям з усіх регіонів України за 30 педіатричними спеціальностями. Щорічно в стаціонарі на 620 лікарняних ліжках проходять лікування до 20 тис. дітей; близько 20 тис. отримують невідкладну допомогу в травматологічному пункті лікарні, виконується близько 7 тис. операцій. У відділеннях здійснюються всі види оперативних втручань.

Зазначалося також, що сьогодні здійснюється будівництво сучасного лікувально-профілактичного корпусу Національної дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит», розрахованого на 700 ліжок, у якому має бути створено сучасний Центр з пересадки кісткового мозку та дитячої онкогематології, а також потужний медико-генетичний центр діагностики і лікування рідкісних захворювань (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 28.10).

Комітет з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та регіональної політики провів круглий стіл на тему: «Про удосконалення системи містобудівної документації та регулювання земельних відносин в населених пунктах».

У заході взяли участь народні депутати, представники центральних та місцевих органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, державних науково-дослідних і проектних інститутів містобудування, асоціацій, творчих спілок, громадських організацій.

Перший заступник голови комітету Г. Зубко, відкриваючи засідання, необхідність проведення круглого столу обумовив тим, що з початку роботи Верховної Ради України сьомого скликання до комітету надійшло 14 законопроектів щодо внесення змін до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності».

Під час обговорення потреба внесення змін до чинного законодавства аргументувалася повільними темпами забезпечення населених пунктів оновленою містобудівною документацією. Учасники заходу пропонували шляхи подальшого вдосконалення містобудівного законодавства щодо уточнення переліку, складу й змісту містобудівної документації на місцевому рівні, наголошували на необхідності уніфікації термінології містобудівного і земельного законодавства, встановлення регламенту використання приміської зони та порядку узгодження інтересів територій, що межують.

Під час виступів також пропонувалося внести зміни до чинного закону, які стосуються запровадження процедури розроблення в складі відповідної містобудівної документації планів земельно-господарського устрою, проектів землеустрою щодо впорядкування території; розроблення механізму постійного узгодження положень містобудівної документації і планів соціально-економічного розвитку територій тощо.

За результатами роботи круглого столу комітетом будуть прийняті відповідні рекомендації (***Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 28.10.***

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи пропонує направити на доопрацювання проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо поводження з відходами під час їх перевезення).

Під час засідання зазналося, що запропоноване авторами законопроекту (реєстр. № 2598а) визначення «спеціально обладнаний транспортний засіб» не відповідає основним засадам діяльності автомобільного транспорту, визначеним Законом України «Про автомобільний транспорт», що потребує доопрацювання в частині уніфікації термінології.

Члени комітету також звернули увагу на безпідставність посилення відповідальності за порушення вимог щодо поводження з відходами під час їх збирання, перевезення, зберігання, утилізації та видалення, оскільки статистичні дані говорять про тенденцію до зменшення випадків даних правопорушень (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 28.10*).

Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки рекомендує парламенту прийняти за основу законопроект про ефективне використання паливно-енергетичних ресурсів.

Проектом (реєстр. № 3071) планується врегулювати питання: об'єктів та суб'єктів правового регулювання у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів; державної політики та управління в цій сфері; національних стандартів та технічних регламентів у сфері ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, енергетичного маркування, державної експертизи, енергетичного аудиту, енергетичного менеджменту, нормування питомих витрат паливно-енергетичного ресурсу тощо.

Документом пропонується також визнати таким, що втратив чинність, Закон України «Про енергозбереження».

Як зазначалося під час обговорення, метою законопроекту є вдосконалення законодавства у сфері енергоефективності,

створення законодавчих основ для забезпечення здійснення ефективного державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання в зазначеній сфері, які спрямовані на забезпечення економічних та організаційних умов для ефективного та економного використання паливно-енергетичних ресурсів (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 28.10).

Фракція УДАР *требує внести змінення в календарний план роботи Верховної Ради і провести дві пленарних тижнів підряд з 5 по 15 листопада*. Соответствующий проект постановлення зареєстрований лідером УДАРа В. Кличко, передає прес-служба партії.

В частности, УДАР настаивает, чтобы в течение двух пленарных недель были приняты проекты законов, необходимые для подписания Соглашения об ассоциации между Украиной и Европейским Союзом. Проектом постановлення передбачається тижнем з 11 по 15 листопада провести в такому режимі: 11 листопада – засідання погоджувального ради; 12 листопада – пленарне засідання; 13 листопада – пленарне засідання і робота в комітетах і фракціях; 14 листопада – пленарне засідання, 15 листопада – пленарне засідання і час питань к правительству.

Раніше затверджена повістка дня роботи Верховної Ради передбачає, що з 11 по 15 листопада депутати працюють во фракціях і комітетах (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 28.10).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

29 жовтня Президент України В. Янукович взяв участь в урочистостях з нагоди 70-річчя визволення Дніпропетровська від німецько-фашистських загарбників. Глава держави поклав квіти до Пам'ятника воїнам 152-ї стрілецької дивізії. Учасники церемонії вшанували

хвилиною мовчання пам'ять ветеранів, загиблих під час форсування Дніпра.

Під час урочистої церемонії В. Янукович зазначив, що такі знакові події з плином часу не втрачають своєї високої духовності та суспільного значення, дають можливість ще раз вклонитися героям, які здолали ворога, відстояли честь і свободу Вітчизни. На переконання Глави держави, пам'ять про подвиг переможців житиме завжди. «У часи воєнного лихоліття ваші земляки гідно воювали на фронтах, самовіддано працювали в тилу на евакуйованих підприємствах. Спільними зусиллями вони зробили значний внесок у перемогу», – підкреслив Президент, зазначивши, що саме в цьому регіоні в тяжких умовах воєнного часу розпочалася відбудова господарства, його базових галузей – металургійної, транспортної, енергетичної.

Президент нагадав, що до 70-ї річниці визволення України від німецько-фашистських загарбників за ініціативи Ради Організації ветеранів України 14 лютого в Луганську стартувала Всеукраїнська естафета пам'яті «Слава визволителям України». За його словами, в поточному році естафету приймуть Сумська, Чернігівська, Полтавська, Запорізька, Дніпропетровська, Київська, Черкаська та Житомирська області. А 6 листопада урочисто відзначатиметься 70-річчя звільнення від фашистів столиці України міста Києва.

Глава держави вручив державні нагороди дніпропетровцям – ветеранам, які брали участь у форсуванні Дніпра (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*. – 2013. – 29.10).

Президент України В. Янукович привітав хліборобів Черкаської області з намолом третього мільйона тонн зерна. «Ваш здобуток заслуговує на повагу і вдячність за зміцнення економічного потенціалу держави та покращення добробуту нашого народу. Переконаний, що цей високий результат отримано завдяки новим підходам до організації аграрного виробництва, самовідданій праці та багатому хліборобському досвіду трудівників села», – ідеться у вітанні глави

держави. В. Янукович побажав хліборобам міцного здоров'я, благополуччя та подальших звершень (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 28.10).

Президент України В. Янукович пропонує створити тристоронній постійно діючий консультативний орган у форматі Україна – Європейський Союз – Митний союз.

Глава Української держави відзначив, що напередодні в Мінську проведено багато дискусій на цю тему з президентом Росії В. Путіним. «У нас є тривога спільна щодо режиму торгівлі з Україною після створення нами зони вільної торгівлі з ЄС. Тому ми запропонували сформувати постійно діючий консультативний формат Україна – ЄС – Митний союз», – підкреслив В. Янукович.

Він зазначив, що Україна обговорює цю тематику з Європейською комісією, яка не заперечує, щоб «ми постійно шукали шляхи подолання бар'єрів у торгівлі між нашими країнами».

Президент наголосив, що розраховує на підтримку такої ініціативи (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 25.10).

У Мінську, у Палаці Незалежності Президент України В. Янукович узяв участь у засіданні Ради глав держав СНД.

Під час виступу він наголосив, що Україна завершує внутрішньодержавні процедури, необхідні для вступу до Міждержавного фонду гуманітарної співпраці держав-учасників СНД. В. Янукович також нагадав, що Україна приєдналася до Угоди про Раду з гуманітарного співробітництва держав-учасниць СНД.

За словами Президента, Україна підтримує реалізацію у 2014 р. Міждержавної програми «Культурні столиці Співдружності» в Республіці Казахстан і Киргизькій Республіці (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 25.10).

Президент України В. Янукович вважає невірними думки про те, що Україні необхідно зробити вибір між інтеграцією з Європейським Союзом і розвитком співпраці з країнами Співдружності Незалежних Держав і Митного союзу.

На думку В. Януковича, можливою є співпраця нашої держави з усіма цими об'єднаннями, що принесе користь їх учасникам. «Я переконаний, що створивши зону вільної торгівлі з ЄС, а також налагодивши ефективну взаємодію з Митним союзом, Євразійським союзом у перспективі, Україна сприятиме подальшій активізації економічної взаємодії на Євразійському континенті», – підкреслив він.

За словами глави держави, підписання Угоди про асоціацію з ЄС створить додаткові умови для розвитку торговельного та інвестиційного співробітництва між нашими країнами. «Українські спільні підприємства за участі капіталу країн СНД зможуть здійснювати експорт продукції до ЄС у тому режимі, у якому він буде встановлений з Україною з відповідними преференціями», – зазначив Президент.

В. Янукович також наголосив: відносини України з ЄС у жодному разі не перешкоджатимуть її співпраці з іншими країнами та об'єднаннями. «Розвиток відносин України з ЄС також жодним чином не перешкоджатиме ефективній взаємодії з країнами-учасницями зони вільної торгівлі в рамках СНД і Митного союзу, оскільки торговельно-економічне співробітництво в цих форматах відповідає загальноприйнятим нормам СОТ», – сказав В. Янукович.

Крім того, він зазначив, що Україна проти створення штучних бар'єрів для торговельно-економічних відносин між країнами СНД і країнами Митного союзу. На думку В. Януковича, державам-учасникам цих об'єднань необхідно вивчити ситуацію і знайти шляхи її вирішення.

«Я думаю, ми знайдемо там компроміси, ми відкриємо нові можливості просування товарів на наші спільні ринки. Іншою політика нині не може бути», – сказав Президент **(Офіційне**

інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 25.10).

Подальший розвиток торговельно-економічного співробітництва між країнами-учасницями Співдружності Незалежних Держав буде одним із пріоритетів роботи України у 2014 р. як голови СНД. Про це заявив Президент України В. Янукович під час виступу на засіданні Ради глав держав СНД у розширеному форматі в Мінську.

В. Янукович переконаний у тому, що Договір має запрацювати на повну силу, а закладені в ньому механізми – почати реально діяти. «Слід сформувані всі необхідні умови для забезпечення рівноправної конкуренції, захисту прав власника та інвестора, зняти штучні бар'єри, які все ще мають місце і перешкоджають торговельному та інноваційному співробітництву», – сказав він.

На думку глави держави, також важливо, щоб на основі міжнародних норм і принципів, закладених у Договорі, почали працювати й механізми розгляду спірних питань у торгівлі.

Крім того, додав Президент, Україна спрямує свої зусилля на підготовку до підписання угод про транзит трубопровідним транспортом, про торгівлю послугами, протоколу про поетапне скасування експортних мит, реалізацію спільних проєктів у науково-технічній та інноваційній сферах, енергетиці, транспорті, машинобудуванні, сільському господарстві.

Він також зазначив, що для втілення цих проєктів в Україні планується провести кілька спеціалізованих заходів. Серед них Інноваційний форум країн СНД, Міжнародна конференція підприємств малого та середнього бізнесу, засідання Ради координаційної транспортної наради, Міждержавної ради з антимонопольної політики, Міждержавної ради зі співробітництва в науково-технічній та інноваційній сферах, повідомив глава держави (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 25.10).*

Зміцнення культурно-гуманітарного співробітництва країн Співдружності Незалежних Держав буде одним із пріоритетів головування України у СНД у 2014 р., заявляє Президент України В. Янукович.

«Особливу увагу Україна як головуюча держава планує приділити культурно-гуманітарному співробітництву, подальшому розвитку Співдружності як універсального майданчика для міжкультурного діалогу та гуманітарної взаємодії», – сказав глава держави під час виступу на засіданні Ради глав держав СНД у розширеному форматі в Мінську.

Не менш важливим, на думку В. Януковича, є і розвиток туристичного потенціалу СНД. Він повідомив, що для реалізації цього завдання в Україні планується провести низку заходів.

«Враховуючи, що 2014 р. пройде під девізом розвитку туризму в Співдружності, ми плануємо передбачити і провести в Україні Київський міжнародний туристичний форум, а також засідання Ради з туризму СНД», – сказав Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 25.10).

Президент України В. Янукович підтримує пропозицію президента Білорусі О. Лукашенка до Грузії про відновлення членства в СНД.

«Я абсолютно згодний і вітаю пропозицію Олександра Григоровича (Лукашенка) нагадати нашим друзям з Грузії, що двері СНД для них завжди відкриті», – сказав В. Янукович на спільній прес-конференції за підсумками засідання Ради глав держав СНД у Мінську.

За словами глави Української держави, низка грузинських політиків називає необачним рішення про вихід із СНД.

Як зауважив В. Янукович, у результаті Грузія опинилася осторонь тих процесів, які пов'язані з боротьбою зі світовою економічною кризою. «СНД – це той майданчик, на якому звикли домовлятися й вирішувати багато питань, як знімати бар'єри. Якщо у наших колег таке бажання є, це ніколи не

пізно зробити. Ми їх раді будемо бачити», – сказав Президент України (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 25.10).

Сфера безпеки і боротьби з тероризмом є важливою в співпраці країн СНД, зауважує Президент України В. Янукович. «Ще один важливий напрямок – співпраця в боротьбі з новими викликами й загрозами», – сказав Президент на спільній прес-конференції за підсумками засідання Ради глав держав СНД у Мінську.

За словами глави Української держави, за підсумками засідання було підписано чотири середньострокові програми в цій сфері, розраховані до 2018 р. «Таким чином, можна говорити про поступальний розвиток взаємодії у сфері безпеки та боротьби з тероризмом», – підкреслив В. Янукович (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 25.10).

Підписання Договору про асоціацію з Європейським Союзом буде вигідне не лише Україні, а й іншим державам Євразійського регіону, державам-учасницям Співдружності Незалежних Держав, переконаний Президент України В. Янукович.

«Укладення цієї Угоди, за нашими оцінками, вигідне як для безпосередніх сторін документа – України та ЄС, так і для решти держав регіону, у тому числі Співдружності», – сказав глава Української держави під час спільної прес-конференції за підсумками засідання Ради глав держав СНД у Мінську.

За словами Президента, незважаючи на просування в реалізації євроінтеграційних устремлінь України, розвиток співпраці з країнами СНД залишається одним з важливих напрямів зовнішньої політики країни. «Переконаний, що, створивши зону вільної торгівлі з ЄС, а також зміцнюючи ефективну взаємодію в рамках Співдружності, Україна сприятиме подальшому розширенню результативної співпраці на всьому

Євразійському континенті», – сказав В. Янукович. (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 25.10).

Президент України В. Янукович спільно з главами держав СНД узяв участь у церемонії закладення Алеї Почесних гостей Палацу Незалежності в Мінську.

Глави держав СНД посадили на Алеї Почесних гостей ялини (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 25.10).

Напередодні 69-ї річниці визволення України від німецько-фашистських загарбників Прем'єр-міністр України М. Азаров у Севастополі на Алеї героїв поклав квіти до Вічного вогню (Урядовий портал (www.kti.gov.ua)). – 2013. – 25.10).

Прем'єр-міністр України М. Азаров вважає надзвичайно важливим використовувати всі ресурси для активізації будівельного комплексу. Про це глава уряду заявив у Севастополі. «Для нас надзвичайно важливо використовувати абсолютно всі ресурси для активізації будівельного комплексу. Оскільки будівельний комплекс дає поштовх для розвитку економіки і народного господарства», – наголосив М. Азаров.

Прем'єр-міністр оглянув будівництво дитячого дошкільного закладу та школи в мікрорайоні Севастополя «Козача бухта».

Як поінформував голова Севастопольської міської держадміністрації В. Яцуба, вперше за 20 років незалежності України в Севастополі будується новий дитячий садочок і школа.

Крім того, глава уряду оглянув хід будівництва об'їзної дороги Севастополя, яка будується на виконання доручення Президента України, відкриття руху на якій заплановано на грудень поточного року. Об'їзна дорога значно покращить ситуацію транспортного сполучення міста та забезпечить без-

перешкодний рух транспорту від промислової зони «Корабельної сторони» до міжнародного морського порту «Камішова бухта» та залізничної станції «Севастополь-товарний» (*Урядовий портал (www.ktu.gov.ua). – 2013. – 25.10).*

Україна отримає значні економічні вигоди від укладання Угоди про асоціацію та створення всеохоплюючої зони вільної торгівлі з Європейським Союзом. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров на IV Міжнародному чорноморському економічному форумі в Ялті.

«Від створення зони вільної торгівлі з ЄС для України економічні вигоди в перспективі очевидні», – сказав М. Азаров.

Він нагадав, що після підписання Угоди про асоціацію та створення ЗВТ Євросоюз практично знімає ввізні мита з майже 97 % товарних позицій. Водночас Україна зберігає певний рівень захисту, який діятиме впродовж п'ятилітнього перехідного періоду (*Урядовий портал (www.ktu.gov.ua). – 2013. – 24.10).*

Загальна сума соціальних видатків за дев'ять місяців становила близько 311,5 млрд грн – на 37 млрд грн більше, ніж за аналогічний період минулого року. Про це сказала міністр соціальної політики України Н. Королевська під час колегії міністерства. «Це майже на 12 % або на 37 млрд грн більше, ніж за аналогічний період минулого року», – сказала Н. Королевська.

Соціальні видатки із загального фонду держбюджету профінансовано на більш ніж 213 млрд грн, що на 12 % або на 24 млрд грн більше, ніж у 2012 р. Зокрема, за її словами, на оплату праці бюджетників та грошове забезпечення було виділено 96,7 млрд грн, а на пільги і субсидії – 4,5 млрд грн. «У вигляді пенсій люди отримали 186,9 млрд грн – на 15 млрд грн більше, ніж у 2012 р.», – зазначила Н. Королевська.

Вона наголосила, що 26 жовтня буде забезпечено виплату пенсій у повному обсязі за поточний місяць, а щодо

«дитячих» виплат та житлових субсидій на сьогодні заборгованість відсутня. «Гроші перераховані в регіони. Якщо хтось ще не отримав їх, то він гарантовано отримає їх до кінця місяця», – сказала вона.

Крім того, фонди соціального страхування повністю розрахувалися за вересень за такими виплатами, як по вагітності та пологах, за щомісячними й одноразовими страховими виплатами потерпілим на виробництві та членам їхніх сімей, а також за видатками на медичний і спеціальний догляд за інвалідами (*Урядовий портал (www.kmti.gov.ua)*. – 2013. – 24.10).

Переговори щодо укладення Угоди між Україною та Європейським Союзом про Спільний авіаційний простір, що були початі в грудні 2007 р., успішно завершилися 22 жовтня 2013 р. Усі питання, які раніше вимагали доопрацювання і пошуку компромісних рішень, були узгоджені під час візиту керівників Державної авіаційної служби України до Брюсселя. Безумовно, ще попереду процес парафування та підписання, але суперечностей уже немає. Про це заявив віцепрем'єр-міністр О. Вілкул на своїй сторінці у Фейсбучі.

Під час переговорів були досягнуті домовленості практично за всіма положеннями Угоди про Спільний авіаційний простір, що стосуються відкриття доступу на ринок для авіаперевізників України та ЄС.

На паритетних засадах вирішено питання зняття обмежень за частотами, за кількістю та географією польотів. Україна приймає всі європейські стандарти в галузі безпеки польотів, якості обслуговування пасажирів та всіх складових авіаційної діяльності (*Урядовий портал (www.kmti.gov.ua)*. – 2013. – 24.10).

27 жовтня в Кракові (Республіка Польща) діючий голова ОБСЄ, міністр закордонних справ України Л. Кожара взяв

участь у 37-му Європейському засіданні Тристоронньої комісії.

Однією з головних тем краківського засідання були відносини між Україною та ЄС, у т. ч. перспектива підписання Угоди про асоціацію з ЄС під час саміту «Східного партнерства» у Вільнюсі.

Л. Кожара поінформував учасників Тристоронньої комісії про зусилля України, спрямовані на створення передумов, необхідних для підписання Угоди, а також про прогрес, досягнутий Україною на цьому шляху.

Глава зовнішньополітичного відомства України висловив переконання, що підписання Угоди про асоціацію сприятиме подальшій успішній реалізації розпочатого українською владою процесу політичних, економічних, правових та соціальних реформ. Л. Кожара також наголосив на далекосяжних позитивних наслідках Угоди про асоціацію для загальноєвропейських процесів, підкресливши спільну відповідальність України та ЄС за підписання цього важливого документа.

У рамках засідання Тристоронньої комісії міністр закордонних справ України провів зустріч із колишнім президентом Польщі А. Квасневським (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 28.10).*

24 жовтня 2013 р. під час робочого візиту до Італійської Республіки міністр закордонних справ України Л. Кожара зустрівся з представниками італійського бізнесу.

У зустрічі, яка проходила в Агенції з розвитку торгівлі Італії, взяли участь понад 40 керівників національних промислових асоціацій та італійських компаній, які працюють у галузях енергетики, машинобудування, захисту довкілля, сільськогосподарства тощо.

Міністр закликав учасників зустрічі до розширення ділової активності в Україні. Учасники круглого столу обмінялися думками щодо існуючих тенденцій розвитку українсько-італійського торговельно-інвестиційного співробітництва та

обговорили нові можливості для європейського бізнесу, які відкриває підписання Угоди про асоціацію та створення зони вільної торгівлі між Україною і ЄС.

У цьому контексті учасники круглого столу особливо відзначали перспективи, які відкриваються для українсько-італійського співробітництва в сільському господарстві, зокрема постачанні зернових, а також у галузі машинобудування, телекомунікацій, інформаційних технологій, фармакології, енергетики, газовидобування, харчової промисловості та туризму (*Урядовий портал (www.kmti.gov.ua). – 2013. – 25.10*).

24 жовтня ц. р. у Римі міністр закордонних справ України Л. Кожара зустрівся з міністром закордонних справ Італійської Республіки Е. Боніно.

Під час переговорів сторони обговорили увесь спектр актуальних питань українсько-італійських відносин. Особливу увагу на переговорах було приділено можливим шляхам подальшої активізації торговельно-економічного та інвестиційного співробітництва між Україною та Італією.

Однією з ключових тем для обговорення стала підготовка до підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС на саміті «Східного партнерства» у Вільнюсі 28–29 листопада ц. р. Л. Кожара поінформував про досягнутий українською стороною прогрес у реалізації узгоджених з ЄС завдань, необхідних для підписання цього документа.

Сторони обмінялися думками про перспективи лібералізації візового режиму між Україною та ЄС у контексті виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України.

Було досягнуто домовленості щодо поглиблення співпраці двох країн у культурній та гуманітарній сферах з урахуванням значної кількості українських громадян, які проживають в Італії.

Міністри приділили особливу увагу питанням українського головування в ОБСЄ, зокрема, підготовці Міністерського

засідання ОБСЄ 5–6 грудня ц. р. у Києві. Е. Боніно привітала активну й конструктивну позицію України з усіх питань порядку денного ОБСЄ (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2013. – 24.10).

Предприятие «Укртрансгаз» вернуло 100 млн грн долга по заработной плате, который возник в августе. Об этом сообщил первый заместитель председателя Государственной инспекции по труду Р. Зенов во время заседания Комиссии по вопросам погашения задолженности по заработной плате (денежного обеспечения), пенсий и других социальных выплат, комментируя последние данные Госкомстата.

Он также отметил, что государственными инспекторами Гоструда с 14 по 21 октября была проведена проверка соблюдения законодательства о труде в филиалах ОАО «Укртрансгаз» в Киеве, Харьковской, Львовской, Ивано-Франковской, Донецкой, Черкасской, Полтавской и Киевской областях. В ходе проверки установлено нарушение требований ст. 115 Кодекса законов о труде по выплате заработной платы не реже двух раз в месяц через промежуток времени, не превышающий 16 календарных дней.

«Из-за нарушения сроков выплаты заработной платы в «Укртрансгазе» возникла задолженность по выплате зарплаты на сумму 103,2 млн грн (по состоянию на 14 октября 2013 г.)», – отметил первый заместитель Гоструда.

По его словам, из-за особенностей подсчета задолженности Государственной службой статистики, в финальном отчете не учтены самые свежие данные. Поэтому по его последним данным задолженность составляла 1 млрд 25 млн грн, в структуре которой содержался уже погашенный августовский долг. «По оперативным данным, задолженность по зарплатам в Украине составляет 970,1 млн грн. К ним уже включена информация о выплаченных задолженностях в сентябре и на начало октября», – сказал он (*Електронні Вісти (http://elvisti.com)*). – 2013. – 28.10).

Лідер партії УДАР В. Кличко заявив про намір балотуватися в Президенти України. Про це він сказав на вечірньому засіданні Верховної Ради 24 жовтня, передає кореспондент УНН.

«З огляду на всі провокації, брудні ігри та маніпуляції з текстами законів, що ухвалюють в парламенті провладні депутати, я хочу заявити, що мене цим не залякати та не зупинити, – підкреслив В. Кличко. – Щоб покласти край всіляким домислам і спробам розправитися зі мною як з можливим кандидатом я заявляю однозначно: я йду в Президенти», – заявив лідер УДАРу.

В. Кличко зазначив, усе, що навколо нього відбувається, усі провокації спрямовані проти нього виключно як проти суперника В. Януковича.

«Сьогодні змінами до Податкового кодексу влада намагається знищити своїх політичних конкурентів. Вони тихенько заховали поправку до кодексу, яка має абсолютно політичний зміст і спрямована особисто проти мене, як імовірного кандидата в Президенти. Я чесно, у ЗМІ, сказав, що маю право на проживання в Німеччині. Але це не є порушенням українського законодавства та мого українського

громадянства. Я – громадянин України з моменту проголошення незалежності нашої держави та завжди ним буду, – підкреслив В. Кличко. – А зараз, намагаючись не допустити мене до участі в президентських виборах, через статтю у Податковому кодексі мене фактично намагаються позбавити громадянства України. Це ж нонсенс і цинічне шахрайство. Не вийде!».

«Влада підняла нову хвилю бруду та провокацій проти мене. Спочатку запустили брехню, нібито мій брат узяв інше громадянство, учора та сьогодні з'явилися брудні та брехливі листівки в столичному метро та Криму. Хочу ще раз наголосити: мене цим не зупинити та не залякати», – наголосив лідер УДАРу
(Українські Національні Новини
(<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 24.10).

Лидер партии УДАР В. Кличко вынужденно заявил о намерении участвовать в президентских выборах 2015 г. Это действие можно расценивать как ответ на конфликтную ситуацию, которая сложилась в Верховной Раде после голосования за законопроект со скандальной «поправкой Кличко». Об этом в комментарии сайту Podrobnosti.ua заявили украинские политологи.

В частности, глава Центра прикладных политических исследований «Пента» В. Фесенко считает неоднозначной ситуацию с законопроектом № 2054а, который может лишить В. Кличко возможности участвовать в президентских выборах. «Многие считают это спецоперацией власти. Здесь есть признаки политтехнологической комбинации, – отметил эксперт. – Этот законопроект (№ 2054а. – Ред.) создает не реальные, а потенциальные риски для В. Кличко».

В. Фесенко считает показательным, что прямо или косвенно в данной ситуации задействованы представители «Батьківщини»: «Здесь могут совпадать интересы власти и оппозиции в устранении В. Кличко из президентской гонки». «Виталий вынужденно ответил на конфликтную ситуацию и заявил о президентских амбициях, – считает В. Фесенко. – Это положение дел можно использовать в интересах В. Кличко: если озвучить проблему заранее, то с ней можно бороться. Фальстарт это (заявление В. Кличко об участии в президентских выборах. – Ред.) или нет – жизнь покажет. Команде В. Кличко нужно распланировать силы на длительную дистанцию».

Как считает директор Международного института демократий С. Таран, в ситуации с В. Кличко вина лежит как на власти, так и на оппозиции. «Это спецоперация власти и глупость оппозиции. Проблема оппозиции в том, что она поддалась на провокации, – отметил С. Таран. – Вина власти состоит в том, что этот законопроект (№ 2054а. – Ред.) взяли на повестку дня».

Политолог прогнозирует, что до снятия В. Кличко с выборов не дойдет, поскольку такие выборы вряд ли вообще признают, учитывая отсутствие Ю. Тимошенко и проблемы с избирательным правосудием.

А вот глава Киевского центра политических исследований и конфликтологии М. Погребинский сомневается, что ситуацию с В. Кличко следует оценивать как спецоперацию власти. «Вряд ли это серьезная разработка власти. Я исключаю, что к этому причастны люди из Администрации Президента. Это похоже на “проверку на вшивость” для тех людей, которые участвуют в политических процессах, – считает политолог. – Проверка состоялась: А. Яценюк ее выдержал на три с плюсом, а В. Кличко не выдержал – сразу заявил, что готов баллотироваться. То, что В. Кличко заявил о намерении идти в Президенты, видимо, было импульсивным действием».

Также М. Погребинский подчеркнул, что заявление В. Кличко только усилило противостояние в оппозиции, где и раньше возникали серьезные разногласия по вопросу выдвижения кандидатов в первом туре.

В свою очередь директор Института глобальных стратегий В. Карасев считает, что ситуация с В. Кличко создана для достижения двух целей: «Это хорошо сработанная инициатива власти, которая рассчитана, во-первых на то, чтобы перенести законопроект по Ю. Тимошенко на следующую пленарную неделю, а во-вторых – заставить В. Кличко обороняться, действовать реактивно».

По мнению политолога, В. Кличко поспешил с заявлением об участии в президентских выборах. «Заявление о президентских амбициях делается не так скоропостижно, а продуманно. Выбирается регион, выбираются слушатели, создается определенная мизансцена. В. Кличко нужно было взять паузу и промолчать, а не под ситуативным давлением принимать судьбоносные решения, – уверен эксперт. – Власть сыграла грамотно, а неопытные украинские политики, в частности В. Кличко, не смогли адекватно отреагировать и ошиблись со временем и с местом заявления».

Он также отметил, что В. Кличко своим заявлением о президентских выборах автоматически снял проблемы единого кандидата от оппозиции (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 25.10).

Замголови ЦВК А. Магера не виключає, що «поправка Кличка» може бути використана для недопущення деяких кандидатів до виборів Президента у 2015 р. через суди. Він заявив, що ЦВК на президентських виборах у 2015 р. «буде діяти відповідно до положень Конституції й закону про вибори президента». «Я не думаю, що тут будуть якісь питання до ЦВК. Але які будуть судові рішення – мені зараз складно сказати, і яким чином вони (суди) будуть приймати рішення, на основі якого законодавства, що будуть враховувати й що не будуть», – сказав він.

А. Магера нагадав, що підстави для реєстрації кандидатів у Президенти чітко застережені в Конституції й законі про вибори глави держави. «Податковий кодекс регулює відносини трохи в іншій сфері, ніж виборча – між державою й платниками податків. Наскільки він може прямо застосовуватися у виборчому процесі – у мене є великий сумнів», – додав він.

Коментуючи вимоги до кандидатів у Президенти про проживання на території України протягом останніх 10 років, заступник голови ЦВК зазначив, що цю норму «не слід розуміти буквально й дослівно, що людина має десять років сидіти в Україні й жодного разу не перетинати державний кордон». «Думаю, таке трактування було б дуже помилковим», – сказав він.

Як повідомлялося, у прийнятому в четвер законі про внесення змін до Податкового кодексу, що стосується обліку й реєстрації платників податків, було підтримано виправлення, згідно з якою «у випадку, якщо особа має право постійного проживання на території іноземної держави, вона вважається такою, яка не проживає в Україні».

В УДАРі прийняття даного закону назвали провокацією проти лідера фракції В. Кличка.

А. Магера висловив виданню «Комерсант Україна» сумніви, що внесені зміни позначаться на реєстрації В. Кличка кандидатом у Президенти на виборах 2015 р. (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 25.10).

Поправка до Податкового кодексу, внесена на розгляд комітету представником фракції «Батьківщина», яка фактично унеможливила балотування В. Кличка на вибори Президента України у 2015 р., є не більше ніж політичною війною між А. Яценюком і В. Кличком. Таку думку висловив УНН голова «Громадянського комітету національного порятунку» П. Нусс.

На його переконання, ця поправка була внесена свідомо, за домовленостями А. Яценюка та ПР. «А. Яценюк був проінформований про те, що В. Кличко має оголосити про свій намір йти у Президенти офіційно у День проведення Вільнюського саміту, тому, на моє переконання, сьогодні був реалізований блискучий політичний хід А. Яценюка. Тим самим сам А. Яценюк спровокував фактично кризу в середині опозиції. В. Кличко офіційно оголосив із трибуни ВР про свій намір балотуватися в Президенти. На моє переконання, поправка, яка нібито звужує можливість В. Кличка буде змінена» – наголосив П. Нусс.

На думку аналітика, виборча кампанія почалася з засідання Верховної Ради 24 жовтня. «Спостерігаючи за виступами лідерів фракції, можна зрозуміти: в Україні почалася президентська виборча кампанія. На мій погляд, слід очікувати серйозну кризу в середині опозиції, і більш того, прийняття закону про лікування Ю. Тимошенко за кордоном неочікувано опинилося під загрозою» – додав П. Нусс (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 24.10).

По мнению А. Яценюка, национальная валюта в опасности. «Украина потеряла 40 % валютных резервов, что может повлечь обесценивание национальной валюты», – заявил председатель фракции «Батьківщина» А. Яценюк во время дискуссии в рамках 37-й Европейской встречи Трехсторонней комиссии в Кракове.

Относительно возможного подписания Соглашения с Евросоюзом, А. Яценюк отметил, что Украина окажется перед се-

рзными экономическими и политическими вызовами. «Сегодня экономическая картина в Украине довольно мрачная. Экономическое падение, огромный дефицит бюджета», – сообщил политик. «Это связано с непрофессиональным и коррумпированным украинским правительством», – отметил он. Кроме того, А. Яценюк подчеркнул, что Украине будет необходима макрофинансовая и макроэкономическая поддержка европейских партнеров.

Отметим, что вразрез с мнением А. Яценюка идет высказывание министра соцполитики Украины Н. Королевской, которое она озвучила на прошлой неделе: «На социальную стабильность в Украине непростая экономическая ситуация в мире не повлияла».

С этим ее высказыванием перекликается и мнение экспертов. Они в один голос заявляют, что Украине дефолт, или шатдаун вроде американского в ближайшее время не грозит (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 28.10).

Украине необходимо эффективное управление, умное правительство, антимонопольное регулирование и верховенство права. Об этом в рамках 37-й Европейской встречи Трехсторонней комиссии в Кракове заявил председатель политсовета ВО «Батьківщина» А. Яценюк, сообщает пресс-служба партии.

«Это лучший рецепт, чтобы изменить политический и экономический ландшафт Украины», – заявил А. Яценюк. По его словам, подписание соглашения с ЕС – «это не просто перспектива членства в Евросоюзе, это новый тип отношений между Украиной и ЕС».

При этом А. Яценюк отметил, что Украина окажется перед серьезными экономическими и политическими вызовами. «Сегодня экономическая картина в Украине довольно мрачная. Экономическое падение, огромный дефицит бюджета, и мы потеряли около 40 % валютных резервов, что может повлечь обесценивание национальной валюты», – сказал он.

«Это связано с непрофессиональным и коррумпированным украинским правительством», – добавил А. Яценюк

и подчеркнул, что Украине будет необходима поддержка европейских партнеров. «Прежде всего – макрофинансовая и макроэкономическая поддержка. Нам будут необходимы ваши банки, ваши инвестиции и технологии», – подчеркнул председатель политсовета «Батьківщини» (*Finance.ua*) (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 28.10).

Экс-премьер написала открытое письмо с просьбой прекратить провокации вокруг ее имени и заявляет, что оппозиция проголосует только за согласованный с миссией Кокса – Квасневского закон о ее помиловании. Письмо экс-премьера озвучил вечером в эфире телеканала «Интер» нардеп от «Батьківщини» С. Соболев.

Напомним, Ю. Тимошенко в начале октября сообщила, что ради заключения Соглашения об ассоциации Украины с ЕС согласна выехать на лечение в Германию. Представители Европарламента и П. Кокс и А. Квасневский тогда же передали Президенту В. Януковичу ходатайство о помиловании Ю. Тимошенко «для юридической легализации возможности выезда Ю. Тимошенко за границу» (*Четверта Влада*) (<http://4vlada.net>). – 2013. – 26.10).

Если вопрос об освобождении Ю. Тимошенко не будет решен в ближайшее время, то она вполне может остаться в тюрьме и после подписания Соглашения об ассоциации, полагает руководитель Центра прикладных политических исследований «Пента» В. Фесенко.

«Сценариев на самом деле осталось уже немного. Если на следующей пленарной неделе, последней перед отчетом миссии Квасневского – Кокса, не будет принят какой-то законопроект по так называемым “тюремным каникулам”, остается только два варианта. Или Ю. Тимошенко вообще не освободят, или в последний момент может быть применено нечто вроде так называемого “астичного помилования” без возможности баллотироваться в президенты в 2015 г. Но вариант, что

Ю. Тимошенко не освободят, остается актуальным. И чем ближе к моменту проведения саммита в Вильнюсе, если ничего не изменится, Ю. Тимошенко останется там, где находится сейчас», – сказал В. Фесенко.

Комментируя позицию ряда стран, в частности, Великобритании, Швеции и Нидерландов, которые ставят подписание соглашения об ассоциации в прямую зависимость от освобождения Ю. Тимошенко, эксперт допустил, что их позиция еще может измениться.

«Эта позиция еще может трансформироваться. У каждой страны свои обстоятельства, поэтому я бы не говорил, что подписание Ассоциации может сорваться из-за позиции этих трех стран. Европейцы тоже могут попытаться найти какие-то компромиссные варианты. Например, подписать, но с определенными оговорками. Я уверен, что “план Б” сейчас рассматривают обе стороны. Не только Европа, но и украинская власть тоже», – сказал В. Фесенко.

Напомним, ранее в качестве компромиссного варианта для освобождения экс-премьера Ю. Тимошенко был предложен вариант, что она покидает тюрьму условно-досрочно если компенсирует стране 200 млн дол. Но в случае условно-досрочного освобождения она лишается права на участие в президентских выборах 2015 г. (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 28.10).

В центре Киева прошел Всеукраинский мемориальный марш, посвященный 69-й годовщине освобождения Украины от фашистских захватчиков. Как сообщили в пресс-службе Партии регионов, которая выступила организатором марша, акция стартовала на площади Славы, где участники возложили цветы к памятнику Вечной Славы на могиле Неизвестного солдата.

В марше приняли участие лидеры и представители ПР – В. Рыбак, А. Ключев, М. Чечетов, нардепы и члены парламентской фракции ПР, глава КГГА А. Попов. По данным ПР, в мемориальном марше принимают участие более 20 тыс. человек.

Участники марша несли в руках государственные флаги, флаги ПР, таблички с названиями и датами населенных пунктов, которые в 1943–1944 гг. освободила Красная Армия, транспорты с лозунгами «Я помню! Я горжусь!», «Честь и слава ветеранам!», «Не дадим переписать историю!», «Фашизм не пройдет! В Европу – без фашистов!» (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 26.10).

1 ноября «Украинский выбор» обсудит в Харькове геополитический выбор страны. Как сообщает пресс-служба Общественного движения «Украинский выбор», в Харькове состоится международная конференция на тему: «Экономические и правовые последствия подписания Украиной Соглашения об ассоциации с ЕС для промышленных предприятий Украины». Основная задача конференции – рассмотреть все преимущества и недостатки геополитического выбора Украины и выработать квалифицированное экспертное мнение относительно его последствий для экономики страны (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 28.10).

ЕКОНОМІКА

Органи Держфінінспекції України протягом січня – вересня 2013 р. забезпечили відшкодування втрат фінансових і матеріальних ресурсів держави на суму понад 1,2 млрд грн. Із них значну частину (467 млн грн) становлять відшкодування втрат, виявлених у попередні роки. Про це УНН повідомили в прес-службі відомства.

Загальна сума відшкодованих втрат складається з коштів, які в результаті контрольних дій надійшли до бюджетів, бюджетних установ, організацій та підприємств (322,6 млн грн), а також із відшкодувань і поновлень незаконних, нецільових витрат і недостач ресурсів (майже 908 млн грн).

Аналіз роботи Держфінінспекції цього року показує покращання стану фінансово-бюджетної дисципліни в державі:

зменшилася питома вага підприємств, установ та організацій, які допустили порушення, та обсяги допущених об'єктами контролю фінансових порушень. Так, питома вага втрат відносно до охоплених контролем ресурсів становить 0,5 %. У січні – вересні минулого року цей показник був майже 1,4 %.

Довідково: протягом 2012 р. органи Держфінінспекції України забезпечили відшкодування втрат державних ресурсів на суму 1,9 млрд грн (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 27.10).

Росспоживнагляд оголосив про принципові проблеми на підприємствах «Рошен». Так, з 22 по 24 жовтня експерти Росспоживнагляду під час інспектування підприємств кондитерської корпорації «Рошен» – ПАТ «Київська кондитерська фабрика “Рошен”», ПАТ «Вінницька кондитерська фабрика» і Розподільного центру ТОВ РЦ «Плюс» корпорації «Рошен» виявили низку принципових проблем, повідомляє УНН з посиленням на прес-службу відомства.

Зокрема, серед згаданих проблем – невідповідність нормативної бази, за якою випускається українська кондитерська продукція сучасним вимогам, існуючий виробничий контроль на перевірених підприємствах не забезпечує гарантії якості та безпеки продукції, що поставляється, відсутність допуску для поставок у Російську Федерацію в основного виробника сировини для українських кондитерських фабрик.

За результатами інспекції встановлено, що українська продукція виготовляється на основі застарілих нормативів і не відповідає санітарним вимогам Росії за показниками мікробної псування – вмістом дріжджів і цвілевих грибів для ряду груп кондитерських виробів.

Крім того, система контролю якості, існуюча в корпорації «Рошен», за номенклатурою, обсягом і частотою проведених лабораторних досліджень не достатня для забезпечення безпеки, поставляється на російський ринок продукції. Сировина для виробництва кондитерських виробів не контролюється виробничими лабораторіями за санітарно-хімічними

показниками безпеки, включаючи токсичні елементи, пестициди, мікотоксини, антибіотики та оцінюється тільки за супровідними документами постачальників сировини, а мікробіологічний контроль не містить дослідження на наявність патогенних мікроорганізмів, що недостатньо для забезпечення безпеки.

Також повідомляється, що контроль окремих груп сировини (масложирової продукції) не передбачає оцінку показників безпеки з утримання бензопірену, трансізомерів жирних кислот і перекисного числа, передбачених чинним російським законодавством. Крім того, зазначається, що основний постачальник сухого молока для фабрик «Рошен» – ПАТ «Бершадьмолоко» (Вінницька область) – не входить до реєстру молокопереробних підприємств України, допущених до постачання в Російську Федерацію, що також є грубим порушенням встановлених вимог (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 28.10).

Міжнародний аеропорт «Бориспіль» з початку зимової навігації 2013 р. – з 27 жовтня – починає обслуговування нових авіаперевізників та відкриває понад 20 нових авіасполучень до країн Європи та Азії. Про це УНН повідомили у прес-службі аеропотру.

Зокрема, із 16 січня 2014 р. з аеропорту «Бориспіль» буде здійснено перший рейс найбільшого авіаперевізника міжнародного сполучення Emirates (Дубай, ОАЕ). Рейси виконуватимуться щодня на літаках Airbus A340-500 за маршрутом Дубай – Київ – Дубай. Це перша авіакомпанія, яка надасть можливість пасажиром України під час повітряної подорожі скористатися послугами першого класу (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 28.10).

Украинские теплоэлектростанции в январе – сентябре 2013 г. уменьшили потребление угля по сравнению с анало-

гичним періодом 2012 г. на 5,3 % – до 27,307 млн т. Об этом сообщается в отчете, размещенном на сайте Министерства энергетики и угольной промышленности Украины.

По данным министерства, в сентябре 2013 г. потребление угля увеличилось по сравнению с сентябрем 2012 г. на 10,8 % – до 3,245 млн т.

В последние два года Украина декларирует переход на жесткий режим экономии энергоресурсов в связи с высокой ценой на российский газ и планы по его частичному замещению отечественным углем.

Согласно утвержденному Кабинетом министров балансу газа на 2013 г., теплогенерирующим станциям и ТЭЦ в 2013 г. планируется поставить 6,3 млрд куб. м газа (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 28.10).

Україна виходить на максимальні темпи відвантажень зерна за місяць – понад 3 млн т. І така динаміка забезпечить до кінця маркетингового року експорт запланованих 30 млн т збіжжя. Загалом же від початку липня аграрії продали за кордон 8,9 млн т зерна. А це майже на 8 % більше, ніж торік. Про це повідомив міністр аграрної політики та продовольства М. Присяжнюк.

«Водночас саме така динаміка експорту забезпечить виконання прогнозу поставок зернових обсягом 30 млн т», – зазначив міністр.

За словами М. Присяжнюка, від початку маркетингового року Україна вже продала за кордон 8,9 млн т зернових. А це майже на 8 % більше, ніж торік за аналогічний період. На сьогодні під завантаження в українських портах перебувають судна ємністю понад 800 тис. т, на які навантажено понад 350 тис. т. «Ми продовжуємо співпрацю з усіма гравцями на ринку зерна, аби максимально скоординувати їхню роботу. Адже це необхідно для посилення позицій України на зовнішньому ринку. Однак за подальшого зростання врожаю та, відповідно, обсягів експорту, необхідно нарощувати можливості інфраструктури. Тому одним з важливих аспектів Стратегії розвитку

аграрного сектору до 2020 р. є інвестування у розвиток зернової логістики», ? наголосив керівник відомства (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 28.10).

Україна в январі – сентябрі 2013 г. збільшила експорт електроенергії по порівнянню з аналогічним періодом 2012 г. на 4,2 % – до 7,455 млрд кВт/ч. Об этом сообщили в пресс-службе Министерства энергетики и угольной промышленности Украины.

Согласно сообщению, экспорт электроэнергии в сентябре 2013 г. сократился по сравнению с аналогичным месяцем 2012 г. на 22,3 % – до 0,770 млрд кВт/ч.

По данным Министерства доходов и сборов, Украина за январь – сентябрь 2013 г. в денежном выражении экспортировала электроэнергию в страны ЕС, Молдову и Беларусь на 440,336 млн дол.

Крупнейший частный энергетический холдинг ДТЭК, подконтрольный украинскому бизнесмену Р. Ахметову, планирует в 2013 г. увеличить экспорт электроэнергии в страны ЕС, Молдову и Беларусь по сравнению с 2012 г. на 3,1 % – до 10 млрд кВт/ч.

Україна по итогам 2012 г. збільшила експорт електроенергії до 9,745 млрд кВт/ч, що на 51,5 % перевищує показателю 2011 г. (*Мінфін.com.ua (http://minfin.com.ua)*). – 2013. – 28.10).

Органи Пенсійного фонду забезпечують своєчасну та повну виплату пенсій та грошових допомог. Про це заявив в. о. голови Пенсійного фонду України В. Кравчук.

«Як і в минулі роки, органи Пенсійного фонду забезпечують своєчасну та в повному обсязі виплату пенсій та грошових допомог 13,5 млн пенсіонерів в усіх регіонах України. Бюджет Пенсійного фонду на 2013 р. є повністю збалансованим», – зазначив В. Кравчук.

Він також повідомив, що за січень – вересень загальний обсяг видатків на пенсійні та інші цілі становив 186,9 млрд грн,

що на 14,7 млрд грн більше, ніж за відповідний період торік. «Забезпечення пенсійних та інших виплат коштами відбувається за рахунок законодавчо визначених джерел фінансування. Основним джерелом наповнення бюджету Фонду є відповідна частина єдиного соціального внеску», – сказав в. о. голови Пенсійного фонду України.

За його словами, за січень – вересень ц. р. надійшло власних коштів 122,3 млрд грн, що на 644,1 млн грн (100,5 %) більше від запланованих коштів і на 6,3 % (7 228,2 млн грн) більше у порівнянні з відповідним періодом минулого року. «Дефіцит бюджету Пенсійного фонду у 2013 р. заплановано в обсязі 21,8 млрд грн і кошти для його покриття передбачено у Державному бюджеті на 2013 р.», – повідомив В. Кравчук.

Довідково: Розмір дефіциту бюджету Пенсійного фонду України: у 2012 р. становив 27,2 млрд грн, у 2011 р. – 30,1 млрд грн, у 2010 р. – 34,5 млрд грн (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 28.10).*

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Средняя заработная плата в Украине в сентябре 2013 г. уменьшилась по сравнению с августом на 2,4 % и составила 3227 грн, сообщает Государственная служба статистики.

Традиционно самые высокие зарплаты в сентябре получили работники авиатранспорта – 11 тыс. грн и сферы финансов и страхования – 6045 грн Самые низкие – почтальоны, чья зарплата в среднем составила 1877 грн.

Зарплаты выше среднего уровня зафиксированы в промышленности – в среднем 3784 грн, транспорте – 4071 грн, информации и телекоммуникаций – 4608 грн, в научной сфере – 4165 грн, в сфере искусств – 3381 грн. Средняя зарплата врачей и учителей традиционно оказалась ниже среднего – 2362 и 2730 грн соответственно.

Задолженность по заработной плате в Украине в сентябре после незначительного снижения в апреле – августе снова

выросла на 4,1 % и на 1 октября составила 1,02 млрд грн, сообщает Государственная служба статистики Украины. Как отмечается в отчете Госстата, 56,7 % от общей суммы долга сформировано на экономически активных предприятиях. Задолженность предприятий банкротов составляет 38,6 % от общей суммы долга.

Наибольший объем задолженности – 477,4 млн грн – сформировался на промышленных предприятиях. Наименьший объем задолженности – в сфере искусства и развлечений – 1,15 млн грн (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 26.10).

Общая сумма государственного и гарантированного государством долга Украины за сентябрь 2013 г. возросла на 708 млн дол., или на 1,04 %, – до 69,060 млрд дол., сообщается на официальном сайте Министерства финансов Украины.

Согласно сообщению, в гривневом эквиваленте в сентябре общая сумма госдолга возросла на 5,665 млрд грн – до 225,001 млрд грн. За январь – сентябрь т. г. сумма государственного и гарантированного государством долга Украины возросла на 4,565 млрд дол., или на 1,04 %.

Внешний долг правительства (прямой и гарантированный) в сентябре текущего года возрос на 279 млн дол., или на 0,77 %, – до 36,341 млрд дол., внутренний (прямой и гарантированный) – на 431 млн дол., или на 1,33 %, – до 32,720 млрд дол.

Сумма гарантированного государством долга Украины в сентябре сократилась на 30 млн дол., или на 0,24 %, – до 12,642 млрд дол., в том числе гарантированный внешний долг составил 10,054 млрд дол., гарантированный внутренний долг – 2,588 млрд дол.

Законом Украины «О Государственном бюджете Украины на 2013 год» установлен предельный уровень госдолга на 31 декабря 2013 г. в размере 483 млрд грн (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 25.10).

Чистый убыток ПАО «Алчевский металлургический комбинат» за январь – сентябрь 2013 г. составил 1 млрд 150 млн 029 тыс. грн против убытка в 550 млн 115 тыс. грн за аналогичный период 2012 г. Такие данные содержатся в квартальном отчете комбината на сайте госучреждения «Агентство по развитию инфраструктуры фондового рынка Украины» при Государственной комиссии по ценным бумагам и фондовому рынку (ГКЦБФР).

Таким образом, убыток предприятия в годовом исчислении увеличился в три раза. При этом чистый доход от реализации продукции за соответствующий период вырос на 1,5 % – до 10 млрд 906 млн 921 тыс. грн.

За девять месяцев предприятие получило валовой убыток в размере 97 млн 217 тыс. грн, тогда как по итогам января – сентября 2012 г. валовая прибыль составила 17 млн 349 тыс. грн (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 28.10).

Государственные угольные шахты Украины за январь – сентябрь 2013 г. увеличили убытки от выпуска товарной продукции по сравнению с аналогичным периодом 2012 г. на 32 % – до 10,902 млрд грн с 8,271 млрд грн. Об этом говорится в отчете Министерства энергетики и угольной промышленности.

Согласно документу, в сентябре 2013 г. убытки от выпуска товарной продукции государственными угольными предприятиями без учета средств государственной поддержки составили 1,263 млрд грн и по сравнению с соответствующим месяцем 2012 г. увеличились на 0,221 млрд грн.

«За январь – сентябрь 2013 г. из государственного бюджета поступило 10 038,8 млн грн на частичное покрытие расходов по себестоимости угольной продукции», – сказано в отчете. Также в документе отмечается, что в сентябре 2013 г. фактическая себестоимость тонны товарной угольной продукции составила 1 328,7 грн и по сравнению с соответствующим

періодом 2012 г. увеличилась на 201,6 грн (на 17,9 %). В то же время в отчете министерства отмечается, что в сентябре 2013 г. тонна товарной продукции, произведенной государственными предприятиями, реализовывалась по средней цене 475,3 грн. По сравнению с соответствующим периодом 2012 г. средняя цена тонны товарной продукции уменьшилась на 18,9 грн (на 3,8 %) (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 28.10).

Заборгованість бюджету перед місцевими радами та рекордні невіплати за низкою соціально важливих статей – ще одне нагадування владі про неможливість побудови планової економіки в державі, яка плану не має.

Завищені макроекономічні прогнози, закладені урядом при підготовці бюджету, призвели до суттєвого зниження надходжень до державної скарбниці. Це повинно було б спонукати владу до переосмислення бюджетних витрат. Однак замість цього уряд покладає всі сподівання на Міндоходів, яке просто не зможе зібрати до бюджету більше, ніж дає економіка. Це економічна абетка, і прикро, що це мало хто розуміє. Якщо ж і розуміє, то прикриває свої дії політичною доцільністю.

Очевидно, що замість постійного підвищення тиску на бізнес слід прийняти серйозні рішення, що назріли ще мінімум півроку тому. Мова йде про секвестр бюджету – таке вже було в новітній історії України за часів Л. Кучми. Він підготував проект указу про секвестр держбюджету. Верховна рада його провалила, але Л. Кучма таки добився свого, правда, з порушенням усіх норм. У результаті, з 1996 по 1999 р. державні видатки знизилися з 31 до 27 % ВВП. Це дало змогу не тільки уникнути дефолту, а й заручитися підтримкою міжнародних фінансових організацій. МВФ виділив тоді Україні черговий кредит.

Логічно, що під час кризи потрібно зменшувати витрати держави, залишаючи більше фінансових ресурсів суб'єктам господарювання. Однак з 2002 р. спостерігається протилежна ситуація.

У 2002 р. бюджетні витрати становили 26,7 % ВВП, у 2011 р. – 32,4 %, а в першому півріччі 2013 р. – 36,3 %. Разом з пенсійними витратами це понад 50 %. На відтворення залишається менше половини.

Та й те, що залишається, витрачається абсолютно непрозоро. Мова йде про всі без винятку державні витрати, починаючи від тендерів і закінчуючи підпорядкованими Мінсоцполітики фондами соціального страхування. Це і Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, і Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, і Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань.

Статистику за 2012 р. щодо всіх фондів знайти не вдалося, але за 2011 р. Фонд з безробіття зібрав 8,7 млрд грн, Фонд з тимчасової втрати працездатності – 8,56 млрд грн, Фонд соціального страхування від нещасних випадків – 5,5 млрд грн. Загалом – 22,8 млрд грн. Куди йдуть ці гроші?

Не секрет, що соціальні фонди були і є грандіозною «годівницею». Справа не тільки у вічно кульгаючому на обидві ноги Пенсійному фонді. Іноді «тресторонне управління» перетворюється на тресторонній «розпил» коштів. У 2012 р., коментуючи ситуацію з Фондом страхування безробіття, колишній депутат і голова Незалежної профспілки гірників М. Волинець казав таке: «Це величезний апарат, який фінансується коштом роботодавців. За моїми даними, щорічно 60 % грошей розкрадається. “Годуються” всі три сторони соціального діалогу через схеми відкатів, наприклад, страхування всього і вся» (*Івченко О. Як подолати бюджетну кризу // Економічна правда (<http://www.epravda.com.ua/columns/2013/10/28/400192/>). – 2013. – 28.10*).

Закриття промислових об'єктів радянського часу, що неминуче станеться після взяття Україною курсу на Єврозюз, аж ніяк не призведе до масового безробіття, як передбачають противники євроінтеграції. Про це в програмі

«Маятник Фуко» на телеканалі Tonis розповів німецький політолог, журналіст, професор О. Рар.

«У Східній Європі це теж сталося – у Польщі, Угорщині, Чехії, Прибалтиці старі радянські заводи були закриті. Але з'явилася добре діюча європейська система сервісів, з'явилися інші форми середнього та дрібного бізнесу, не монополізованого державою, який дуже швидко почав наводити економічний лад у країні, отримувати робочу силу та заробляти гроші. Тому я не думаю, що в Україні з дня на день може початися моторошне безробіття, як пророкує Росія», – зазначив експерт.

Співавтор програми, український політолог Д. Видрін погодився з цією думкою, помітивши, що на модернізацію української економіки необхідні інвестиції. «Безумовно, наближення до Європи через асоціацію відкриє вікно для переформатування економіки України, зміщення акценту з величезного олігархічного на дрібний та середній бізнес, що, напевно, цікаво для 99 % населення. Якщо закриваються старі мастодонти – якісь пострадянські старезні підприємства, що неможливо модифікувати, то замість них мають відкриватися невеликі, гнучкі, суперсучасні, що обслуговуватимуть машини екстра-класу та створюватимуть нові робочі місця. Але для того, щоб переформатувати економіку, потрібні, як мінімум, дві речі: гроші та нові технології», – вважає політолог.

За словами О. Рара, у європейців створюється враження, що Україна хоче отримати від Європи дешеві кредити, безвізовий в'їзд, а українські олігархи – ще й захист свого бізнесу. Але, увійшовши в правовий економічний простір Європи, Україні необхідно буде розвиватися далі. І тут потрібно зрозуміти, чи хоче вона рухатися до ЄС, яким він є сьогодні. Адже, пішовши шляхом Болгарії, Румунії та прибалтійських держав, які повністю відкрили свій ринок для сервісних, страхових і банківських структур Заходу, Україна втратить частину свого економічного суверенітету й буде дедалі більше влади віддавати Брюсселю. «Чи хоче цього українська еліта, український народ? Я не знаю, але про це треба відкрито говорити. Росія це називає колонізацією України з боку ЄС. Щось

у цьому є. Але водночас Україні потрібно подумати, що їй вигідно, а що ні», – сказав він (*Високий Замок* (<http://www.wz.lviv.ua/news/44716>)). – 2013. – 28.10).

В сентябре еще 60 тыс. человек пришли на биржу труда Франции, число получателей пособия по безработице возросло на 1,9 % по сравнению с прошлым месяцем и на 8,1 % в годовом выражении.

Таким образом, в сентябре 2013 г. 3,23 млн французов не имели работы, и это не считая тех, у кого лишь частичная занятость. Это худший показатель за все время финансового кризиса, то есть, с начала 2009 г. Данные об уровне безработицы публикуются раз в квартал, цифра на конец июня – 10,5 % трудоспособного населения (без учета заморских территорий).

Французская экономика переживает стагнацию, к тому же национальный рынок занятости считается одним из самых регулируемых в мире.

Президент Ф. Олланд провозгласил реформы рынка труда одним из приоритетов своей политики, но прогресс идет медленно. Тем не менее, в конце года начинается дискуссия с профсоюзами и работодателями о реформировании системы выплаты пособий, задача – чтобы стимулировать французов искать работу (*Euronews* (<http://ru.euronews.com>)). – 2013. – 24.10).

Президент США Б. Обама и другие чиновники намерены поддержать приток иностранных инвестиций в США на фоне данных о том, что страна отстает от других стран в борьбе за мировой капитал. Отмечается, что такой шаг со стороны Б. Обамы является более агрессивными действиям Белого дома, чем обычно. Судя по всему, это отражает понимание того, что аргументы в пользу инвестирования в крупнейшую экономику в мире больше не являются очевидными.

В 2000 г. на США приходилось 37 % общего объема иностранных инвестиций, но к 2012 г. эта доля сократилась до

17 %. В 2012 г. было привлечено 166 млрд дол. прямых иностранных инвестиций, что на 28 % меньше, чем в 2011 г., и чуть ниже уровня 2010 г.

В этом году показатель может быть еще ниже, так как в первые шесть месяцев 2013 г. было привлечено только 66 млрд дол., что ощутимо меньше, чем 84 млрд дол. за аналогичный период прошлого года.

Особенно заметны попытки привлечь прямые иностранные инвестиции стали в этом месяце, когда временное частичное прекращение работы правительства вызвало удивление инвесторов по всему миру. Они стали сомневаться в возможностях США управлять экономикой, и это вызвало нервозность на мировых рынках.

Эксперты отмечают, что инвесторов отпугивает система корпоративного налогообложения, которая остается сложной. Потенциальные инвесторы боятся максимальной ставки в 35 %, хотя они, в конечном итоге, могут платить меньше за счет использования налоговых льгот.

В модернизации нуждается инфраструктура. Растут опасения относительно того, что система образования не сможет предоставить хорошо обученную рабочую силу.

С другой стороны, призыв к иностранным инвесторам появился после острой политической реакции на громкие приобретения иностранных компаний, особенно из Китая и стран Ближнего Востока.

Как правило, иностранные инвестиции в США идут в основном из европейских стран, но из-за европейского долгового кризиса приток таких инвестиций замедлился. Это означает, что диверсификация источников иностранных инвестиций является еще одной целью властей США (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 28.10).